

LETO XIII. Stev. 214

IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE
"LJUDSKA PRAVICA"
DIREKTOR PODJETJA
LEV MODIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska

PRAVICA

"LJUDSKA PRAVICA"
USTANOVljena 4. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULIA 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z "BORBO"

OBISK POLJSKE PARTIJSKE IN VLADNE DELEGACIJE V NAŠI DRŽAVI

Izraz globokega prijateljstva

Na zemunskem letališču je visoke goste s prvim sekretarjem CK PZDP Wladislawom Gomulko in predsednikom poljske vlade Juzefom Cyrankiewiczem na čelu sprejel predsednik republike Tito v spremstvu političnih in državnih voditeljev — Nad 300.000 ljudi je na ulicah pozdravil naše prijatelje

Beograd, 10. sept. (Tanjug). Dopoldne ob desetih je s posebnim letalom prispela v Beograd delegacija CK Poljske združene delavske partije in vlade LR Poljske. Delegacijo vodi prvi sekretar Poljske združene delavske partije Wladislaw Gomulka ter član politbiroja CK Poljske združene delavske partije in predsednik poljske vlade Juzef Cyrankiewicz.

Na zemunskem letališču, okrašenem s poljskimi in jugoslovanskimi zastavami, je visoke goste sprejel predsednik republike Josip Broz Tito s političnimi in državnimi funkcionarji, generali JLA ter javnimi in kulturnimi delavci.

Prisrčen objem in topel stisk rok

Srečanje med gosti in predsednikom Titom je bilo zelo prisrčno. Wladislaw Gomulka in predsednik Tito sta se objela in poljubila.

Voditelja poljske delegacije sta predstavila predsedniku republike člana delegacije Adama Rapackega, člana politbiroja CK PZDP in poljskega zunanjega

sednikom Zvezne ljudske skupščine Petrom Stamboličem, podpredsedniki Zveznega izvršnega sveta Edvardom Kardeljem, Aleksandrom Rankovićem in Rodoljubom Colakovićem, z državnim sekretarjem za zunanje zadeve Kočo Popovićem, državnim sekretarjem za narodno obrambo generalom armije Ivanom Gošnjakom, predsednikom Skupščine LR Srbije Jovanom Veselinovom, predsednikom Skupščine LR Bo-

"Zdravo," so odgovorili vojak v en glas.

Nato je predsednik republike predstavil poljski delegaciji ostale jugoslovanske politične in državne voditelje, generale, predstavnike družbenih organizacij ter javne in kulturne delavce.

Zatem je prvi sekretar Poljske združene delavske partije Wladislaw Gomulka prek mikrofona v imenu poljskega naroda toplo pozdravil navzoče jugoslovanske politične in državne voditelje ter jugoslovanske narode.

GOMULKOV POZDRAV

"Dragi tovariši in prijatelji, v imenu delegacije Centralnega komiteja Poljske združene delavske partije in vlade LR Poljske, kakor tudi v svojem imenu prisrčno pozdravljam navzoče predstavnike CK Zveze komunistov Jugoslavije in vlade FLRJ Jugoslavije s tovarišem Josipom Brozom Titom na čelu.

med socialističnimi deželami in k utrditvi miru.

Dovolite mi, da se vam v imenu poljske delegacije prisrčno zahvalim za povabilo, prisrčen sprejem in iskreno prijateljstvo. Naj živi poljsko-jugoslovansko prijateljstvo!

Odhod z letališča

Najtopleje pozdravljena od navzočih, sta se Wladislaw Gomulka in predsednik Tito v spremstvu generalnega podpolkovnika Milana Željaja odpeljala z letališča v odprtem avtomobilu predsednika republike.

Takoj za njimi sta se odpeljala Juzef Cyrankiewicz in podpredsednik Edvard Kardelj v spremstvu šefa protokola predsednika republike Slovena Smoljaka.

Adam Rapacki, podpredsednik Aleksander Ranković in naš veleposlanik na Poljskem Mile Milatović so se odpeljali s tretjim avtomobilom.

Edvard Ochab se je odpeljal s Kočo Popovićem in generalnim podpolkovnikom Milošem Sumonjo.

Poljskim gostom so na letališču ponovno izkazali vojaške časti, ko so na koncu letališča avtomobil vozili skozi špalir oficirjev Jugoslovanskega vojnega letalstva.

Veličastna pot na Dedinje

Gostoljubni Beograd je sprejel poljske goste in predsednika Tita takoj po odhodu z letališča s pozdravi vzdolž vse poti. Danes je bilo na ulicah jugoslovanskega glavnega mesta nad 300.000 ljudi iz mesta in okolice. Obkraj širokega bulvara, ki se začne blizu letališča, pa vse do novega mostu čez Savo, so delegacijo pozdravljali prebivalci Novega Beograda, studentskega mesta, bližnje vasi Bežanije in Zemuna, delavci tovarne kmetijskih strojev "Zmaj" in dijaki zemunskih šol. Na tisoče poljskih in jugoslovanskih zastav in neštevilni šopki cvetja so se dvigali v pozdrav gostom in predsedniku Titu. Pri novem mostu so avtomobil vozili izpod slavoloka, na katerem je v polj-

Prvi pozdrav voditelju poljskega naroda Gomulki

ščini pisalo "Dobrodošli, dragi gostje".

Ko je avtomobil, v katerem sta bila prvi sekretar poljske Partije Gomulka in predsednik Tito prišel čez novi savski most in krenil proti središču Beograda, je kolona avtomobilov ob ploskanju in pozdravih vozila proti Terazijam po Ulici maršala Tita in dalje proti Ulici kneza Miloša. Otroci z rdečo-belimi zastavicami in našimi trobojnicami v rokah so živahno pozdravljali goste iz prijateljstva Poljske. Wladislaw Gomulka, predsednik Tito, Juzef Cyrankiewicz in člani poljske delegacije so nenehno odzdravljali zbrani množici.

Naposled so zadnje pozdrave na prvi poti po jugoslovanski deželi pred dvorom na Dedinju, ki bo rezidenca Wladislawa Gomulke in Juzefa Cyrankiewicza med bivanjem v Beogradu, izročili dijaki bližnjih šol.

Obisk pri predsedniku republike

Prvi sekretar Poljske združene delavske partije Wladislaw Gomulka in predsednik poljske vlade Juzef Cyrankiewicz sta nato obiskala predsednika republike Josipa Broza Tita. Spremljali so ju ostali člani poljske delegacije. Poljski partijski in državni voditelji so se okrog pol ure prisrčno razgovarjali s predsednikom Titom.

Zatem je predsednik republike Josip Broz Tito vrnil obisk voditelja poljske delegacije v dvorcu na Dedinju.

Na grobu Neznane junaka

Opolodne sta Wladislaw Gomulka in Juzef Cyrankiewicz položila venec na grob Neznane junaka na Avali. Ko so člani delegacije izkazali čast Neznane junaku, je godba zaigrala poljsko in jugoslovansko državno himno. Po ogledu mavzoleja in pred (Nadaljevanje na 3. str.)

Naši mornarji pri predsedniku Titu

Beograd, 10. sept. (Tanjug). Ob 15-letnici Vojne mornarice je vrhovni komandant oboroženih sil FLRJ maršal Jugoslavije Josip Broz Tito sprejel danes popoldne delegacijo naše vojne mornarice s komandantom admiralom Matom Jerkovićem na čelu. Člani delegacije so sporočili predsedniku republike pozdrave pripadnikov vojne mornarice in mu izročili njihovo darilo, ki simbolizira ponazarja njegova popotovanja v druge dežele.

Maršal Tito se je prisrčno zahvalil za pozdrave in darilo in čestital svojim gostom, prek njih pa tudi vsem mornarjem, podoficirjem, oficirjem in admiralom naše vojne mornarice za petnajstletni jubilej.

Kooperacija vinogradniških posestev Slovenije za vnovčenje pridelka

Vinogradniška posestva so ustanovila pogodbeno skupnost z izvoznim podjetjem »Slovenija vino«

Da odstranimo slabosti trgovine, iščemo že nekaj let nove oblike za vnovčenje kmetijskih pridelkov. Zato zasluži vso pozornost najnovejši sklep vseh pomembnih vinogradniških podjetij Slovenije glede sodelovanja pri vnovčenju in izvozu vina.

Na pobudo nekaterih vinogradniških posestev in v skladu z načeli delavskega in družbenega samoupravljanja je podjetje »Slovenija vino« nedavno izdelalo načrt za kooperacijo z vinogradniškimi posestvi oziroma za ustanovitev pogodbeno skupnosti za vnovčenje vina in ostale vinogradniške proizvodnje na domačem in inozemskem trgu. V ponedeljek so se pooblaščenim predstavnikom vinogradniških posestev že zbrali v Ljubljani, da ta načrt uresničijo. Po temeljiti obravnavi osnutkov so soglasno odobrili pravila predlagane pogodbeno skupnosti in tudi samo pogodbo, po kateri se združi 24 vinogradniških posestev v Sloveniji s

podjetjem »Slovenija vino« v pogodbeno skupnost.

ZA PRIZNANJE IN UGLED SLOVENSkih VIN V TUJINI

V svojem desetletnem poslovanju si je podjetje »Slovenija vino« na domačem, zlasti pa na inozemskem trgu zagotovilo toliko stalnih kupcev, da sedaj že lahko zagotovi ugodno vnovčenje celotnega pridelka vinogradniških posestev Slovenije. Z znanimi stroški za propagando je to podjetje zagotovilo slovenskim kvalitetnim vinom priznanje in ugled na zunanjih tržiščih in s tem tudi primerno ceno. Nadaljnje prizadevanje v tej smeri, zlasti glede obdelave zunanjih tržišč, pa se-

veda zahteva, da si podjetje zagotovi zadostne količine blaga, da bo lahko ustreglo vsem naročilom za kvaliteta vina, ki prihajajo iz inozemstva. Po drugi strani je interes slovenskih vinogradniških posestev, da se povežejo z izvozno organizacijo in da po tej poti dosežejo čimboljše vnovčenje pridelka, oziroma da s pomočjo izvoznega podjetja pri-

(Nadaljevanje na 2. strani)

VREMENSKA NAPOVED

VREMENSKA NAPOVED za sredo, 11. septembra
Sončno s spremenljivo oblačnostjo. Zjutraj po kolihah megla. Temperatura ponoči med 8 in 15, v Primorju 15, najvišja dnevna temperatura do 23 stopinj C.

Stanje vremena
Hladen zrak, ki je dosegel Srednjo Evropo, se nadalje umika proti severovzhodu. V Zahodni Evropi že dotekajo nove, nekoliko toplejše zračne mase.

Predsednik Tito v družbi prijateljev Cyrankiewicza in Gomulke, ko slednji pozdravlja naše narode

ministra, ter člana politbiroja CK PZDP in ministra za kmetijstvo Edwarda Ochaba, s katerima se je predsednik Tito prisrčno rokoval.

Član delegacije je tudi poljski veleposlanik v Jugoslaviji Henrik Grochulsky. Delegacijo spremlja generalna direktorica zunanjega ministrstva veleposlanica Marija Vjerna, sekretar komisije CK PZDP za mednarodna vprašanja Juzef Czesak, pooblaščen minister, direktor protokola v zunanjem ministru Edward Bartol in namestnik direktorja oddelka v zunanjem ministru Kazimierz Korolczyk.

Predsednik republike je zatem predstavil članom poljske delegacije visoke jugoslovanske politične in državne funkcionarje, ki so se udeležili sprejema. Gostje so se prisrčno pozdravili s pred-

sne in Hercegovine Djuro Pucarjem, predsednikom Skupščine LR Makedonije Lazarjem Koliševskim in predsednikom Skupščine LR Črne gore Blažo Jovanovićem.

Predsednik republike Josip Broz Tito je predstavil voditelja poljske delegacije tudi člana CK ZKJ Rata Dugonjica in generalnega polkovnika Nikolo Ljubičiča, ki bosta poleg jugoslovanskega veleposlanika na Poljskem Mila Milatovića spremljala poljsko delegacijo med njenim bivanjem v Jugoslaviji.

Nato so Wladislaw Gomulka, Juzef Cyrankiewicz in predsednik Tito pregledali častni bataljon. Po končanem pregledu je Wladislaw Gomulka pozdravil vojsake:

"Tovariši, zdravo!"

V imenu poljskega naroda iz vsega srca toplo pozdravljam bratske jugoslovanske narode. Pozdravljam prebivalce vašega lepega glavnega mesta — Beograda.

Z veliko radostjo smo stopili prvokrat na jugoslovanska tla. Naš obisk, dragi tovariši in prijatelji, ni običajen, diplomatski obisk, marveč je izraz globokega prijateljstva med našimi narodi, prijateljstva, ki je bilo prekaljeno v ognju boja proti skupnemu sovražniku — hitlerjevskemu fašizmu.

Prijateljstvo med nami črpa svojo moč iz globoke idejne povezanosti, iz skupne ideje socializma in proletarskega internacionalizma. Vsakdanje ustvarjalno delo naših narodov pri izgradnji socializma, upoštevač posebnosti razmere v sleherni deželi, je vir moči in življenjske sposobnosti ter prijateljskih čustev, ki povezujejo naše narode. Čustva, s katerimi smo povezani, imajo trajne in čvrste temelje.

Danes smo se sestali po dolgem času kot stari prijatelji, ki jih je ločila roka usode, ki pa tembolj cenijo vrednost upostavljenega prijateljstva in so še bolj odločeni, ohraniti ga. Prav tako tudi naši narodi ki po odstranitvi umetnih ovir, ki so nas ločevale, po tako dolgotrajni, škodljivi prekinitvi medsebojnih odnosov še močneje žele, da bi bilo njihovo sodelovanje čim tesnejše, žele, da bi postalo bratsko prijateljstvo med njimi še plodnejše za dobro ideje socializma in miru.

Dovolite mi izraziti globoko prepričanje, da bodo obisk poljske partijske in vladne delegacije v vaši deželi in razgovori, ki jih bomo imeli z voditelji bratske Zveze komunistov Jugoslavije in jugoslovanske vlade koristili ne le krepitvi sodelovanja med našima partijama in deželama, marveč vsemu mednarodnemu delavskemu gibanju in prispevali h krepitvi solidarnosti socialističnih sil, k razširitvi prijateljstva

Prebivalcem Ljubljane

V četrtek, 12. t. m. ob 8.30 pride v Ljubljano delegacija CK Poljske združene delavske partije in vlade Demokratične republike Poljske.

Skupen boj za neodvisnost in enakopravnost narodov, za mir v svetu, pa tudi podoben boj za svojo neodvisnost v nedavni preteklosti je združil Jugoslavijo in Poljsko v iskrenih prijateljskih odnosih.

Poljski narod in njegovo vodstvo si danes prav tako kot nova Jugoslavija v skladu v svojimi pogoji prizadevata ustvariti nov in naprednejši družbeni red.

Obisk delegacije s tovarišem Wladislavom Gomulko in Josefom Cyrankiewiczem na čelu bo velik prispevek k medsebojni izmenjavi izkušenj, enakopravnemu sodelovanju, k boju za mir in za napredek človeštva.

Ljubljancem!

Drage goste bo Slovenija lahko neposredno pozdravila samo v našem glavnem mestu.

Pojdimo na ulice in ob srečanju s poljskimi gosti manifestiramo za prijateljstvo Poljske in Jugoslavije.

Gostje bodo s svojim spremstvom odšli izpred kolodvora po Masarykovi, Titovi, Gosposvetki in Celovski cesti na obisk v Litostroj.

Okrajni odbor
Socialistične zveze delovnega ljudstva
Ljubljana

PRED VOLITVAMI V LJUDSKE ODBORE

V celjskem okraju že zbirajo kandidate za volitve

V občini Šentjur je bilo že 15 zborov volivcev — V Šmarju pri Jelšah bo, kot kaže, občinski ljudski odbor štel precej več mlajših odbornikov in tudi več odbornic kot doslej — V glavnem bodo zbori volivcev opravljeni do konca tega meseca

Celje, 10. sept. Po vseh občinah celjskega okraja so že v teku živahne priprave na bližnje volitve v občinske ljudske odbore in okrajni ljudski odbor, pri čemer so se močno angažirale organizacije Socialistične zveze, Zveze komunistov, sindikalnih organizacij ter mladina.

Med prvimi, ki so minulo nedeljo izvedli zbor volivcev, je občina Šentjur pri Celju. Tu je bilo doslej že 15 zborov volivcev, na katerih so izbrali prve kandidate za občinske volitve. V tej občini precej hitro je izvedbo zborov volivcev, za katere so vsaki odbor SZDL in osnovne organizacije ZKS dobro izvršili vse potrebne priprave. Po zborih volivcev bodo v šentjurski občini imeli še vsake sestanke SZDL. Torej bo predvolilna akcija potekala neposredno do volitev.

V Šmarju pri Jelšah so vse organizacije imele te dni predvolilna posvetovanja. Večina vaških odborov SZDL je tudi že obravnavala predloge za kandidate. Sodeč po predlogih bosta občinski zbor in zbor proizvajalcev imela precej mlajših odbornikov in tudi več odbornic kot doslej. Za kandidate izbirajo predvsem take, ki so v dosedanjem delu bili drugim za vzor. Zbori volivcev bodo zaključeni 25. septembra.

Na področju celjske občine so te dni množični sestanki članov SZDL, pred tem pa je bila občinska konferenca predsednikov organizacij SZDL ter sekretarjev osnovnih organizacij ZK. Po dosedanjih podatkih predvidevajo tu večje število novih ljudi v odbore, ki so se že uveljavili v raz-

nih organih družbenega in delavskega upravljanja. V obeh zborih bo tudi večje število delavcev.

Kot v drugih občinah celjskega okraja, tako tudi v občini Slovenske Konjice ljudje veliko razpravljajo o kandidatih za oba zbora. Kaže, da bo iz vrst kmečke mladine precej kandidatov. Priprave za bližnje volitve so stekle tudi v žalski občini. Občinski odbori političnih organizacij so imeli te dni več posvetovanj v zvezi z volitvami. V naslednjih 15 dneh bodo v Savinjski dolini izvedli številne zbor volivcev. Združeni bodo z analizami dosedanjih uspehov na področju kmetijstva in njegovega nadaljnjega razvoja. Za Celjem volijo v žalski občini največ odbornikov v oba zbora.

Občine Kozje, Soštanj, Laško, Rogaska Slatina, Mozirje in druge so prav tako začele predvolilno akcijo. Povsod bodo zbori volivcev izvršeni do konca meseca.

F. K.

PRED VI. KONGRESOM LJUDSKE MLADINE SLOVENIJE

RAZGIBANO IN VSEBINSKO BOGATO OBDOBJE 1953/57

Mladina je v zadnjih letih močno razširila področje svoje dejavnosti in se politično oblikovala v skladu z našimi gospodarskimi in družbenimi procesi

V petek, 13. septembra se bodo predstavniki slovenske mladine zbrali v Celju na VI. kongresu LM Slovenije. Ze razgibane priprave po okrajih pričajo, kakšen pomen pripisuje mladina temu kongresu. V zadnjih treh letih, ko se je Ljudska mladina prilagajala spremenjenim družbenim okoliščinam, je postal tudi odnos mladine do družbene stvarnosti vse bolj konkreten, neposreden in kritično ustvarjal. Razumljivo je, da se je mladina družbeno najmočnejše udeleževala v industrijskih območjih in središčih, v zadnjem času pa se njena dejavnost krepi tudi na podeželju in med šolsko mladino.

Pot do sedanjih uspehov je vodila prek kopice razpravljanih, ugotovljenih in sodb, kaj in kako naj dela Ljudska mladina. Mnogo je bilo razpravljanja o vsebini dela organizacije, o tem, da sedanja mladina nima idealov, da teži k lagodnemu življenju in podobno. Nekateri so v tej polemiki zagovarjali stare načine dela. Drugi so videli izhod v organizacijskih spremembah in prijemih, kajti to obdobje je zahtevalo nekaj novega, ker staro ni bilo več v skladu s splošnim družbenim razvojem in potrebami.

Za obdobje po V. kongresu LMS je značilno, da je delavska in šolska mladina težila prilagoditi svojo dejavnost z razvijajočimi se družbenimi procesi. Od začetnega seznanjanja s problemi družbenega razvoja v celoti in posebej v podjetjih, na vasi, šoli ter političnem življenju sploh, je

mladina prešla na konkretno delo. Začela se je vključevati v razpravo in tudi urejanje problemov. Pri tem je morala premagovati tudi nezaupanje starejših, ki so čisto tolmachi zanimanja mladine za družbene in politične probleme kot mladostno čustvenost. Ko pa se je mladina otresla svoje zaprtosti in reševanja tipično mladinskih problemov in tako po načinu kot po vsebini zasnovala svoje delo na mnogo širšem delovnem področju v sodelovanju z družbenimi organi upravljanja, ZK, SZDL, sindikati, z organi oblasti itd., je začel postajati tudi družbeni ugled mladine in Ljudske mladine večji.

Kmečka mladina se je začela javno uveljavljati s prirejanjem raznih kmečkih praznikov, festivalov, vendar so tudi te prireditve izražale močno politično misel. S kmečko mladino je sodelovala tudi delavska in dijaška, predvsem pa je kmečka mladina manifestirala svoj boj proti zastalosti na vasi. Rezultati: ustanavljanje strokovnih krožkov kmečke mladine, širjenje mreže kmetijsko-gospodarskih šol ter obilica tečajev. Čeprav se je kmečka mladina premalo spoznavala s problematiko kmetijskih zadrug, je vendarle začutila, da družba od nje zahteva, da živi s problemi kmetijstva in napredka vasi.

Kongres bo nedvomno zelo obširno obravnaval sodelovanje mladine v družbenem upravljanju, uspehe pri ideološko-političnem delu in vzgoji, udeleževanja

nje na kulturno-prosvetnih področjih itd. Vsekakor pa lahko rečemo, da uspehi med obema kongresoma, ko je prišlo do bistvenega napredka pri graditvi socialističnih odnosov, dokazujejo, da je Ljudska mladina uspešno prebrodila začetne težave in pomankljivosti pri iskanju in opredeljevanju svoje nove zahtevne politične vloge.

M. R.

Obvezno prijavljanje obolenj za gripo

Beograd, 10. sept. (Tanjug). Sekretar Zveznega izvršnega sveta za ljudsko zdravstvo dr. Herbert Kraus je izdal naredbu o obveznem prijavljanju obolenj za gripo na celotnem ozemlju Jugoslavije. Sleherna zdravstvena ustanova mora vsak dan prijaviti skupno število novih primerov obolenj za gripo.

Belgijski minister za prosveto dr. Lea Collard in nekateri člani njegovega spremlja na sprejemu, ki mu ga je 9. t. m. priredil predsednik odbora za prosveto in kulturo Rodoljub Čolaković

DNEVNIK

Delegacija sindikata švedskih rudarjev je včeraj prispela v Beograd. Delegacija se bo kot gost Centralnega odbora Sindikata rudarjev in metalurgov Jugoslavije mudila v naši deželi 14 dni ter med drugim obiskala tudi Velenje in Jesenice. Člane delegacije je včeraj opoldne sprejel predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Djuro Salaj.

Niš je včeraj obiskala delegacija poljskih tekstilnih delavcev. Ogledala si je tekstilni kombinat »Ratko Pavlovič« in kulturne ter zgodovinske spomenike mesta. Poljski tekstilci so zatem odpotovali v Leskovec.

Jugoslovanska delegacija na zasedanju Medparlamentarne unije je včeraj odpotovala z letalom v London. Delegacija, ki bo od 12. do 19. septembra prisostvovala rednemu letnemu običnemu zboru Medparlamentarne unije, vodi Anka Berus, v njej pa so tudi predsednik zakonodajnega odbora Zveznega sveta Zveze ljudske skupščine dr. Maks Snuderl ter člana skupščinskega zunanje-političnega odbora Milijan Neoričič in Lazar Mojsov. Na dnevnem redu londonskega zasedanja Medparlamentarne unije so vprašanja beguncev, kontrole parlamen-

ta nad delom vlade, razorožitve in stabilizacije cen glavnih surovin.

V Splitu so predinočnim s svečano akademijo in ognjetom začeli proslavo 15-letnice Jugoslovanske vojne mornarice. Proslavo so včeraj nadaljevali z vrsto političnih, umetniških in športnih manifestacij.

Mednarodni študentski kulturni festival, na katerem sodelujejo tudi Jugoslovani, se je včeraj začel v Parizu. Na festivalu nastopajo študentski zbori, baletne skupine in orkestri iz dvajsetih dežel. V skupini 78 članov jugoslovanskega študentskega ansambla so pevec iz Skopja, dalje orkester ljubljanskih študentov ter zagrebški ansambel pesmi in plesov »Ivan Goran Kovačić«.

Strokovno usposabljanje in prekvalifikacija časno brezposelnih je bilo glavno vprašanje, o katerem so včeraj razpravljali na posvetovanju, ki ga je sklicalo tajništvo Zveznega izvršnega sveta za delo. Na posvetovanju je bilo poudarjeno, da so časno brezposelni večinoma nekvificirani delavci, zlasti ženske ter mladi delavci, ki so šele zaključili strokovno šolanje. Na posvetovanju so bili sproženi predlogi o ureditvi teh vprašanj.

Kooperacija vinogradniških posestev

(Nadaljevanje s 1. str.)

pravijo zunanji trg za plasman bodoče povečane proizvodnje.

Po sprejetih pravih pogodbene skupnosti se ustanovi poseben organ te skupnosti — posvetovalni odbor, v katerem bo vsako posestvo imelo svojega delegata, podjetje »Slovenija vino« pa tri. Ta odbor bo razpravljal in sklepal ne le o kriterijih za določitev obračunske (odkupne) cene posameznih kvalitete vina, o politiki plasmana pridelkov vladnih posestev, o pripravah za trgatve, predelavo grozdja, vskladiščenje mošta in pravilno fermentacijo, da bo blago ustrezalo potrebam zunanega in notrajega trga, marveč tudi o razdelitvi tistih sredstev, ki se bodo ustvarila po posebni knjigovodstveni evidenci iz prometa z vinom članov skupnosti. Posvetovalni odbor bo odločal, koliko poslovnega pribitka bo šlo za doplačilo na oddane količine vina, koliko za pomoč ob elementarnih neugodah in naposled koliko za nagrajevanje zaslužnih sodelavcev za boljše plasiranje in pripravo blaga za izvoz.

OBOJESTRANSKE OBVEZNOSTI PO POGODBI

S pogodbo se je po drugi strani podjetje »Slovenija vino« zavezalo, da bo prevzelo od članov skupnosti vse količine vina po pogojih, ki jih bo za vsako leto sestavil posvetovalni odbor v skladu s tržnim položajem. Podjetje bo skrbelo, da bo to vino kar najbolj pripravilo za trg in plasiralo po najugodnejših pogojih, pri čemer bo uporabljalo

oznake po sorti z navedbo proizvajalca. Hkrati so se vinogradniška posestva zavezala, da bodo dala podjetju »Slovenija vino« na razpolago vse količine lastne proizvodnje, razen n. pr. količin za oskrbovanje gostinskih obratov, s katerimi so posestva ožje povezana, da bodo pri trgatvi skrbeli za čimboljše sortiranje blaga po sortah in kvaliteti, za pravilno predelavo, zdravo vskladiščenje, pravilno fermentacijo in nadaljnje šolanje po priporočilih enološke službe soprogodbenega izvoznega podjetja ter po potrebah boljšega plasmana, upoštevajoč pri tem sklepe posvetovalnega odbora pogodbene skupnosti. Zaradi boljšega izkoriščanja kletnih prostorov bodo posestva na račun izvoznega podjetja tudi šolala vina.

Morebitne spore zaradi prevzema blaga in obračuna, ki jih ne bo moč rešiti po mirni poti, bo reševal posvetovalni odbor skupnosti in šele če tu ne bo moč doseči rešitve, bo spor reševalo gospodarsko sodišče. Pogodbena skupnost je sklenjena za pet let in se bo podaljšala vsakokrat za eno leto, če je ena ali druga pogodbena stranka ne bo odpovedala vsaj tri mesece pred potekom roka.

SKRB ZA ČIM KVALITETNEJŠA VINA

Da bi se tudi proizvodnja kvalitetnih vin čimbolj prilagodila potrebam zunanega trga, je predvideno, da bo posvetovalni odbor dajal tudi priporočila za povečanje površin tistih sort

grozdja, katerih vina se najboljše plasirajo zaradi imena in kvalitete. Novi vinski zakon prepoveduje tudi sladkanje mošta. Zato bo sodelovanje prav tako obsegalo pravočasno dobavo moštinskih koncentratov za poboljšanje kvalitete ob slabih letinah, da bomo obdržali stalno kakovost vina, ki se izvažna na zunanja tržišča.

Na ponedeljkovem sestanku, ki ga je vodil direktor kmetijskega gospodarstva Gornja Radgona dr. Orel, je bil za predsednika posvetovalnega odbora izvoljen direktor kmetijskega gospodarstva Jeruzalem tovariš Novak. Izvolili so tudi ekonomsko komisijo posvetovalnega odbora, ki bo pripravila predloge zlasti za obračunavanje, nadalje posebno strokovno komisijo za ugotavljanje kvalitete vin in posebno komisijo za reševanje morebitnih sporov.

Vse kaže, da je bila z ustanovitvijo te skupnosti sprejeta dobra stvar, ki bo v korist vinogradniških posestvom, pa tudi skupnosti, saj bo omogočila nadaljnji razvoj izvoza naših kvalitetnih vin, ki bodo še bolj zaslovela v tujini.

F. S.

Vabim vse ustanove, gospodarske organizacije, hišne svete in privatnike, da v počastitev obiska poljske vladne in partijske delegacije razobesimo na svojih hišah v četrtek, dne 12. septembra zjutraj zastavo.

Predsednik Mestnega sveta Dr. Marijan Dermastia l. r.

Kulturne VESTI

ROMUNSKA FILHARMONIJA BO GOSTOVALA V JUGOSLAVIJI

Orkester romunske filharmonije pride 19. septembra v Jugoslavijo, kjer bo v naslednjih dneh imel več simfoničnih koncertov. Nastopil bo v Beogradu, Ljubljani, Zagrebu in v Osijeku. Orkester šteje 105 članov, vodi pa ga dirigent George Georgescu. Romunska filharmonija, ki prihaja na obisk v Jugoslavijo, je trenutno ena izmed najpomembnejših glasbenih ustanov v Romuniji. V vrsti dosedanjih gostovanj si je pridobila znan ugled v soeti. Odlične kritike, s katerimi so jo sprejeli tako na Dunaju, v Sofiji, Istanbulu, Pragi, Dresdnu, Berlinu, Münchenu, Bratislavi in v drugih glasbenih centrih Evrope, so ji prinesli sloves zelo solidnega glasbenega ansambla visokih interpretacijskih sposobnosti. Za svojo turnejo po Jugoslaviji je romunska filharmonija pripravila dva programa, na katerih so dela Brahmsa, Richarda Straussa, Beethoena in romunskih komponistov.

V mariborskem okraju en odbornik na 612 prebivalcev

Tudi v mariborskem okraju se že po vseh občinah pripravljajo na bližnje volitve v ljudske odbore. Ze v prihodnjih dneh bodo ponekod začeli predvolilne sestanke, na katerih bodo razpravljali o kandidatih za občinske zbore in zbor proizvajalcev. Hkrati bodo na njih pregledali dosedanje uspehe našega komunalnega sistema in splošen razvoj družbenega življenja. Ta razvoj se odraža v novih komunalnih napravah posameznih krajev, kakor tudi v večji organizacijski utrditvi občin in njihove nenehne skrbi za izboljšanje

zdravstvene službe, kulturno-prosvetne dejavnosti, šolstva in podobno.

V mariborskem okraju so občine s statuti že uredile vprašanje števila odbornikov v novih ljudskih odborih. Največ članov in to po 70 bosta imela v prihodnje občinska ljudska odbora Ptuj in Maribor-Center. V občinah Crna, Ruše, Ravne in Maribor-Center bo prišlo 612 prebivalcev na enega odbornika. V 13 občinah bo imela večino odbornikov v zboru proizvajalcev industrija, v sedmih pa kmetijstvo. Skupno bodo v okraju izvolili 526 članov občinskih zborov in 458 članov zborov proizvajalcev.

V pripravah lepo sodelujejo organizacije Socialistične zveze delovnega ljudstva. Organizacije si bodo prizadevale, da bi v nove ljudske odbore izvolili tudi kar največ mlajših odbornikov, od česar si obetajo nadaljnjo poživitev dejavnosti občin.

Za milijardo dinarjev doslej sklenjenih kupčij na Zagrebškem velesejmu

Zagreb, 10. sept. (Tanjug). Podjetja jugoslovanske kovinske predelovalne industrije in strojegradnje, tekstilne ter kemične industrije so zaključila včeraj in danes prve posle na Zagrebškem velesejmu. Valjarna v Sevojni, tovarna »Prvomajska« in uvožno podjetje »Ferimport« so sklenili posle za okrog 330 milijonov dinarjev. Z uvozniki iz Arabije, Sirije, Egipta in Iraka je »Ferimport« razen tega sklenil dogovor o pošiljki jugoslovanskih proizvodov v vrednosti blizu 200.000 dolarjev. Predstavniki podjetij »Maraska«, »Kalniki« in »Sloboda«, dalje tovarni pohištva iz Maribora in Varaždina ter druga podjetja so prav tako začela sklepati prve poslovne dogovore. Računajo, da vrednost sklenjenih poslov znatno presega milijardo dinarjev.

JUBILEJ NARODNE BIBLIOTEKE V BEOGRADU

Narodna biblioteka v Beogradu praznuje te dni 125-letnico, odkar apraolja svoje kulturno poslanstvo. Ustanovljena je bila 1832. leta v mali kneževski Srbiji v času vladavine Miloša Obrenovića. V začetku je imela le 800 knjig, kasneje pa je kmalu postala prava zakladnica za študij zgodovine srbskega naroda. Knjižnica ima za sabo zelo dramatično preteklost. Med prvo svetovno vojno so okupatorji izropali polovico njenega fonda. I. 1941 pa je nemška bomba uničila veliko število knjižniških dragocenosti. Efektivna vrednost požganih knjig znaša okrog 6 milijard dinarjev, kulturna vrednost le-teh pa je bila ocenjena na preko 56 milijard. Po vojni je bila knjižnica obnovljena in je s pomočjo državnih in tujih jezikih. Poprečen obisk v knjižnici je okrog 80.000 obiskovalcev na leto. Knjižnica zamenjuje knjige s skoro osmimi večjimi knjižnicami v tujini. V načrtu je graditev novega modernega poslopija, kamor naj bi se knjižnica preselila v prihodnjih dveh letih.

FILM O II. MEDNARODNI GRAFIČNI RAZSTAVI

»Viba filme« snema te dni v ljubljanski Moderni galeriji kratke dokumentarne film o II. Mednarodni grafični razstavi. Osnutek za scenarij je napisal ravnatelj galerije Zoran Kržnik, režira France Kosmač, sodelujeta pa še akademska slikarja Riko Debenjak in Marij Pregelj. Izbor grafičnih del z razstave, ki pride v poštev za film, so omenjeni sodelavci določili tako po kvaliteti kot z ozirom na logični potek filma. Snemajo v Ferrania-colorju. Film bodo v primeru kvalitetne izdelave skoraj gotovo prodali tudi v Francijo, saj se Pariz že ves čas močno zanima za omenjeno razstavo.

KONČANO JE SNEMANJE »KRYAVE SRAJCE«

Crnogorsko filmsko podjetje »Lodčen-films« je končalo snemanje četrtega crnogorskega igranega filma »Kryava srajca«. Film po scenariju Alekseja Obradovića obravnava temo krone osnete. Glavni igralci so Miličević Zivonović, Marija Crnobori, Raša Plaović, Vaso Pantelić, režiser filma pa Zorž Skrigin. Zunanje posnetke so posneli na Lovčenu, v katelijih Morače, notranje pa v atonjih »Meditan filma« v Budoi.

Poljski gostje v Beogradu

(Nadaljevanje s 1. strani)
 gledu častne čete so člani delegacije zapustili Avalo ter se odpravili v rezidenco na Dedinju.

Predsednik republike Josip Broz Tito je priredil v poslopu Zveznega izvršnega sveta svečano kosilo na čast poljski partijski in državni delegaciji.

Izmed jugoslovanskih predstavnikov so bili na kosilu Petar Stambolić, Edvard Kardelj, Aleksander Ranković, Rodoljub Colaković, Koča Popović, Ivan Gošnjak, Jovan Veselinov, Djuro Pucar, Blažo Jovanović, Lazar Korać, Vladimir Simić, Lidija Šentjurc, člani Zveznega izvršnega sveta, Djuro Salaj in drugi.

Med kosilom, na katerem je bilo okrog 110 povabljenih, sta predsednik republike Josip Broz Tito in prvi sekretar poljske Partije Wladislaw Gomulka izmenjala zdravici.

Wladislaw Gomulka in Jozef Cyrankiewicz pregledujeta v družbi predsednika Tita častni bataljon na zemunskem letališču

ZDRAVICA PREDSEDNIKA REPUBLIKE TITA

Veseli smo vašega obiska

ki bo prispeval k medsebojnemu razumevanju in nadaljnjemu sodelovanju

»Draga tovariša Gomulka in Cyrankiewicz, dragi tovariši iz prijateljske Poljske, tovariši in tovarišice,

srečen sem, da lahko med nami pozdravim člane delegacije Centralnega komiteja Poljske združene delavske partije in vlade Ljudske republike Poljske pod vodstvom tovarišev Wladislawa Gomulke in Jozefa Cyrankiewicza in da jim lahko v imenu jugoslovanskih narodov in jugoslovanske vlade, o imenu Zveze komunistov Jugoslavije in v svojem imenu zaželim najprijetnejšo dobrodoščilo in prijeten obisk v naši deželi. Rad bi vas prepričal, dragi tovariši, da je našega obiska veselo ose naše ljudstvo, zlasti pa nam je ljubo, da vas lahko pozdravimo kot ugledne in zaslužne predstavnike pogumnega prijateljskega poljskega naroda.

V zgodovini naših narodov najdemo mnogo podobnosti, kajti naši narodi so se morali stoletja boriti za svojo svobodo in neodvisnost in prispevati veličanske žrtve, da bi si to svojo svobodo in neodvisnost izvojevali in jo ohranili. To, kar je najbolj zblizalo naše narode v novejši zgodovini, je njihov skupni boj proti fašističnim osvajačem, skupne žrtve in trpljenje v drugi svetovni vojni. Herojski osvobodilni boj, ki so ga bili narodi Jugoslavije in Poljske med vojno proti nemškimi okupatorjem, milionske žrtve Poljakov in Jugoslovancev po koncentracijskih taboriščih, so vtisnili globok in trajen prijateljski, vsestranski razumevanju in medsebojnemu spoštovanju naših narodov.

Težnja naših narodov se uresničuje

Se med osvobodilnim bojem, v katerem so prispevali narodi SZ, Poljske, Jugoslavije in drugi velike žrtve, so bili ustvarjeni pogoji za revolucionarne spremembe zgodovinskega pomena, ki so v povojnem obdobju privedle do postavitve temelja za izgradnjo nove, socialistične družbe. S tem se je začela uresničevati stoletna težnja naših narodov po izgradnji pravičnejše družbene ureditve, v kateri bodo odprane razredne razlike in ustvarjeni boljši pogoji za srečnejše življenje delovnih ljudi, za vsestranski razvoj materialnih in duhovnih sil naroda.

Tovariši in tovarišice, lahko vam zagotovim, da so naši ljudje ter državno in partijsko vodstvo z velikimi simpatijami pozdravili sklepe, sprejete na VIII. plenumu

CK vaše delavske partije v lanskem oktobru. Te simpatije so tem večje, ker je prišla naša odločna politika do izraza v obdobju, ko je bil položaj na mednarodnem torišču zelo kritičen.

Naši ljudje, mi oziroma posebnimi simpatijami spremljamo napore, ki jih prispevajo vaša partija, delavski razred, ves narod in vodstvo, da bi premostili težave v izgradnji socialistične družbe in ustvarili boljšo bodočnost poljskega naroda ter hkrati prispevali k miru in okrepljeni sodelovanju med socialističnimi deželami na podlagi popolne enakosti in enakopravnosti.

Dovolite mi, tovariši in tovarišice, da se dotaknem tudi nekaterih prapranj, ki so za nas zelo pomembna.

Sodim, da se dandanes, ko prihajajo čedalje bolj do izraza želje narodov, da bi ohranili mir in okreplili mednarodno sodelovanje, ko na svetu čedalje bolj naraščajo progrestone in miroljubne sile ter naravne težnje po utrjevanju ekonomske, kulturne in politične povezanosti narodov, odprta ugodna perspektiva za nadaljnje popuščanje mednarodne napetosti in miroljubno aktivno koeksistenco ter sodelovanje držav z različno družbeno ureditvijo. Prepričan sem, da lahko naši deželi s tem, ko uveljavljata načela aktivne koeksistence — načela neodvisnosti in suverenosti držav, neomešavanja v notranje zadeve in urejanja spornih vprašanj na miroljuben način — dasta svoj prispevek ne samo za odpravljanje sedanjih nasprijaj, marveč tudi za zblizanje, razumevanje in tesno sodelovanje med narodi.

Dragi tovariši, naši dve deželi, ki sta bili žrtvi agresije, sta zato življenjsko zainteresirani na evropski pravnosti in ohranitvi splošnega miru na svetu. Razumljivo je, da tudi mi, kakor ves miroljubni svet, dandanes tako pozorno gledamo na razorožitevno vprašanje in se v pričakovanju največjih naporov, ki bi privedli do pozitivnih rezultatov, nadejamo, da bodo države, ki se pogajajo, doumele svojo odgovornost, ki jo imajo pred človeštvom. Prav tako smo si v spetnosti, da je eno najpomembnejših vprašanj za mir in pravnost nemško vprašanje. Doslej se je pokazalo, da tega vprašanja ni moč urejati, če ni vzdušja zaupanja in razumevanja, ter brez sodelovanja nemškega naroda. Pri tem ne smemo prezreti, da imajo evropski narodi pravico do poročstva za mir in pravnost v okviru sistema en-

ropske pravnosti. Zato spričo pravice poljskega naroda kakor tudi pravnosti Evrope in koristi miru v tem delu sveta sodimo, da je poljsko-nemška meja na Odr in Nisi edina in trajna rešitev.

Koristna izmenjava izkušenj

Tovariši in tovarišice, ob tej priložnosti bi vam rad dejal, da sodimo, da so za naši deželi, za mednarodno delavsko gibanje in socializem sploh izredne važnosti odnosi med socialističnimi deželami in socialističnimi gibanji. Pozitiven proces, ki se razvija v tem smislu, je rodil doslej znane

ZDRAVICA PRVEGA SEKRETARJA CK PZDP GOMULKE

Politika aktivne koeksistence

daje široke možnosti za plodno sodelovanje med našima deželama

V svoji zdravici je Wladislaw Gomulka dejal:

»Dragi tovariši Tito, dragi tovariši iz bratske Jugoslavije!

Neizmerno smo veseli, ker ste nas povabili v vašo čudovito, prijateljsko deželo in veselimo se, ker smo med vami, ker lahko sporočimo junaškim jugoslovanskim narodom, vladi FLR Jugoslavije, Zvezi komunistov Jugoslavije prirčne in tople pozdrave poljskega naroda in vlade, Poljske združene delavske partije.

Zlasti nam je ljubo, ker lahko bratsko sežemo v vaše roke, v roke uglednih komunističnih voditeljev jugoslovanskih narodov, prijateljsko naklonjenih Poljski.

Prerogovo staro prijateljstvo

Naše dosedanje srečanje že pričča ne le o normalizaciji poljsko-

V boju za neodvisnost

Revolucionarno gibanje na Poljskem in v Jugoslaviji je prehodilo podobne razvojne poti. Čvrsti stiki borbene solidarnosti so povezali poljske in jugoslovanske komuniste ter rodoljube na bojiščih Španije, na katerih so se včasih borili v istih entotah sva vašo in našo svobodo.

V obeh naših deželah so bile stranke delavskega razreda v obdobju hitlerjevske okupacije hrabro na čelu ljudstva v boju za obnovno neodvisnosti, ki so jo uničile buržoazne vlade.

Narodi Poljske in Jugoslavije so žrtvovali v tem boju na milijone svojih sinov. Da smo zmagali v tem boju, da so se naši narodi znebili jarma hitlerjevske okupacije, je treba pripisati predvsem junaški sovjetski armadi, ki je bila odločilna sila v vsej anti-fašistični koaliciji in imela glavni delež pri zmagi nad hitlerizmom.

Junaštvo jugoslovanskega odporniškega gibanja, polet narodno-osvobodilnega boja, ki ga je vodila Komunistična partija z uglednim borbem delavskega razreda tovarišem Josipom Brozom Titom na čelu, sta vzbudila občudovanje v borbeni Poljski in jo navdala s toplimi čustvi solidarnosti.

Po osvoboditvi so narodi obeh naših dežel pod vodstvom Partije delavskega razreda ubrali pot izgradnje nove socialistične ureditve.

Zdaj poznamo in močno cenimo pridobitve socialistične izgradnje v Jugoslaviji. Cenimo jih še tem bolj, ker dremo, kolikšna trdnost in vera sta bili potrebni, da ni prišlo do odmika s socialistične poti in da ste dosegli isto, kar ste dosegli v težavnem in bolečem položaju osamljenosti,

sadove in nas utrjuje v prepričanju, da lahko nadaljnje sodelovanje na podlagi enakopravnosti in neposredne izmenjave misli samo prispeva k hitrejšemu in popolnejšemu razumevanju, medsebojnemu zblizovanju in enotnosti mednarodnega delavskega gibanja.

Naši dve deželi si utirata v izgradnji socializma poti, ki sta naravna posledica specifičnih zgodovinskih in drugih pogojev v naših deželah. Te poti bogatita splošno prakso socialistične izgradnje in služita kot pomemben vir za medsebojno izmenjavo koristnih izkušenj. Prepričan sem, da je dosegla dosedanja izmenjava izkušenj med našima deželama zelo koristne uspehe in da bo pomenila vsaka nadaljnja izmenjava teh izkušenj, kakor tudi izmenjava izkušenj s ostalimi socialističnimi deželami nadaljnji prispevek k izgradnji socializma nasploh. Videli smo, da kljub različnim pogojem razvoja naših dežel ni bilo nobenih ovir, da ne bi naši odnosi zelo naglo in uspešno napredovali in da ne bi postalo prijateljsko sodelovanje med Poljsko in Jugoslavijo sestavni del politike ene kot druge dežele.

Na koncu bi rad izrazil naše trdno prepričanje, da bodo ta vaš obisk in naši medsebojni razgovori še bolj prispevali k našemu popolnemu medsebojnemu razumevanju in nadaljnjemu iskrenemu sodelovanju in prijateljstvu, kar bo v prid našima deželama, stoari socializma, okrepliti miru.

Dovolite mi, da dvignem to čašo in nazdravim tovarišema Gomulki in Cyrankiewiczu ter ostalim gostom iz prijateljske Poljske, za nadaljnji uspeh in napredek Ljudske republike Poljske in za trajno prijateljstvo ter vsestransko sodelovanje med narodi naših dveh socialističnih dežel.

ZASEDANJE GENERALNE SKUPŠČINE OZN

Na dnevnem redu Madžarska

Začela se je debata o poročilu odbora petih v zvezi z oktobrskimi dogodki

New York, 10. sept. (Reuter). Generalna skupščina OZN je danes nadaljevala svoje XI. zasedanje. Podano je bilo poročilo posebnega odbora petih o Madžarski, ki so mu marca naročili, naj izvede anešto o lanskih oktobrskih dogodkih na Madžarskem in o tem obvesti Generalno skupščino.

Poročevalec odbora avstralski veleposlanik Shan je ob predložitvi poročila izjavil, da temelji na pričevanju očividcev, na gradivu, zbranim iz madžarskih časnikov in radijskih poročil med oktobrskimi dogodki, na izjavah tedanje madžarske vlade in na obvestilih vlad, ki so imele tedaj v Budimpešti svoja diplomatska predstavništva. Odbor petih je

prišel do zaključka, da je »Sovjetska zveza s silo intervenirala v notranjih zadevah Madžarske«, da »oktobrskih dogodkov niso navdihnili in jih podpirali iz tujine« in da »vlada, ki je bila vsiljena s sovjetsko oboroženo silo, ni bila deležna podpore madžarskega naroda«.

Po podanem poročilu se je začela splošna razprava. Pred razpravo je madžarski delegat dr. Peter Mod zahteval, naj madžarsko vprašanje odstavijo z dnevnega reda, ter obdolži odbor petih, da ni deloval po navodilih Generalne skupščine, marveč se je omejil na klevete proti socialnemu in državnemu sistemu na Madžarskem. Proti razpravljanju o madžarskem vprašanju je protestiral tudi sovjetski delegat Soboljev.

Na dopoldanski seji sta v razpravo posegla samo ameriški in irski delegat. Ameriški delegat Cabot Lodge je pohvalil poročilo petih in omenil, da je v njem »na miren in jasan način povedana resnica«. Generalna skupščina, je dejal, je odgovorna za to, da napravi kakršnekolir miroljubne korake, ki se ji zde potrebni. Irski delegat, zunanji minister Alken, je prav tako podprl poročilo odbora petih. S tem je bila dopoldanska seja zaključena. Naslednja seja bo drevi. Pričakujejo, da bo ameriški predstavnik med razpravo predložil osnutek resolucije, ki obsoja Sovjetsko zvezo in zahteva, da bi poslali v SZ posebnega odposlanca OZN. Madžarsko vprašanje naj bi tudi vključili v začasni dnevni red XII. zasedanja Generalne skupščine.

Francoski parlament se bo sestal 24. t. m.

Pariz, 10. sept. (Reuter). Francoska poslanska zbornica se bo sestala 24. septembra in na posebni seji proučila vladni načrt o političnih reformah v Alžiru. Predsednik francoske skupščine Le Troquer je sprejel zahtevno ministrskega predsednika Bourges-Maunouryja.

Utrditev miru — naš ideal

Dragi tovariši! Nasim skupnim idealom in skupnim socialističnim ciljem ustrezajo skupne težnje naših držav po ublavitvi mednarodne napetosti, po mirni koeksistenci med državami z različno družbeno-politično ureditvijo, po utrditvi miru v Evropi.

Dandanašnji za naše narode in za vse človeštvo ni nič važnejšega od preprečitve nove vojne katastrofe, ki utegne ogroziti obstoj človeške družbe.

Mir v Evropi je ogrožen predvsem zato, ker je Nemčija še vedno zapleten klobčič nevarnih nasprijaj, ker v Zahodni Nemčiji še vedno podpihujejo maščevanja željne sile militarizma in revizionizma, ki skušajo ogroziti našo nedotakljivo mejo, mejo miru na Odr in Nisi. Mir ogroža tudi trmoglavost, s katero si zahodne države, ki uveljavljajo kolonialno politiko, prizadevajo ohraniti svojo oblast še nad mnogimi narodi in njihovimi bogastvi, pri čemer nasprotujejo svobodoljubnim težnjam teh narodov.

Zoper to nevarnost, ki ogroža ne samo Poljsko — katere zahodne meje skušajo nemški revanšisti ogroziti — marveč tudi vse socialistične dežele ter narode cele Evrope in drugih kontinentov, sta najzanesljivejše poročstvo solidarnosti socialističnih dežel in učinkovit boj vseh miroljubnih sil za razorožitev, prepoved orožja za množično uničevanje, za sistem kolektivne pravnosti.

Težje za temi ozvišenimi miroljubnimi cilji, je Poljska solidarnost s svojo sosedo in zaveznicom, prvo in najmočnejšo socialistično

državo — Sovjetsko zvezo. Solidarni smo z Ljudsko republiko Kitajsko, z vsemi državami, ki žele mir in branijo pravice slehernega naroda do neodvisnega življenja.

Tekma v oboroževanju naj se umakne razorožitvi

Mi, kakor tudi vi smo bistveno zainteresirani na tem, da se tekmovalje v oboroževanju umakne razorožitvi in da razdelitev na vojaške bloke zamenja sistem kolektivne pravnosti. Močno cenimo svojo politiko aktivne koeksistence in v njej vidimo široke možnosti za plodno sodelovanje med našima deželama.

Spričo vsega tega sodimo, da moramo naše medsebojne politične, gospodarske in kulturne odnose oblikovati tako, da bodo ustrezali njihovemu vsestranskemu razvoju.

Dragi tovariši! Prepričani smo, da bodo razgovori, ki se bodo danes začeli in za katere je že od kraja značilno prijateljstvo in medsebojno zaupanje, rodili lepe sadove, ki ustrezajo interesom naših partij in naših narodov.

V imenu poljske delegacije nazdravljaj gostitelju — dragemu tovarišu Titu.

Na vaše zdravje, tovariši, za napredek bratskih jugoslovanskih narodov, za napredek Zpeze komunistov Jugoslavije, za prirčno in trajno prijateljstvo med našima partijama in našimi narodi!

Sprehod po Beogradu

Člani poljske partijske in vladne delegacije so si danes popoldne ogledali Beograd. Najprej so obiskali Vojni muzej na Kalemegdanu, nato Narodni muzej na Trgu republike, posedeli so v kavarni Terazije, nato pa so se sprehodili po Terazijah in Ulici maršala Tita.

Na vsej poti do Kalemegdana in nazaj po Beogradu toplo pozdravljali visoke goste iz Poljske. Gomulka in Cyrankiewicz sta jim prirčno odzdravljala. Pri poslopu Izvršnega sveta Srbije so poljski gostje sedli v avtomobile in se odpravili v svojo rezidenco na Dedinju.

Predsednik Tito s soprogo Jovanko je priredil nocoj v Belem dvoru svečan sprejem poljski partijski in vladni delegaciji. Na sprejemu so bili člani delegacije in spremstva z Wladislawom Gomulko in Jozefom Cyrankiewiczem na čelu.

Izmed jugoslovanskih predstavnikov so prisostvovali sprejemu predsednik Zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić, podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, Aleksander Ranković in Rodoljub Colaković ter veliko število partijskih in državnih funkcionarjev ter javnih in kulturnih delavcev.

Z VSEH STRANI SVETA

ZDA
EISENHOWER OBZALUJE
 Washington, 10. sept. (AFP) Uradni predstavnik Bele hiše James Hagerty je izjavil, da predsednik Eisenhower obzaluje, ker so zadnje dni v več tolah na ameriškem jugu napadli črnca. Opozoril je na Eisenhowerovo izjavo iz prejšnjega tedna, v kateri je obljubil, da bo posegel po vseh sredstvih z namenom, da zagotovi spoštovanje ameriške ustave.

GOZDNI POŽAR
 Sacramento (Kalifornija), 10. sept. (Reuter) V gozdovih Los Padresa in Angelesa je sinoči izbruhnil velik požar. Pri gašenju je sodelovalo 8000 gasilcev, ki so prihitali na pomoč iz Arizone in New Mexica. Gasiti je pomagala tudi vojska, in sicer z letali, buldožerji in drugo moderno opremo. Po zadnjih podatkih se je gašenje posrečilo, da so ogenj deloma omejili.

NA SMRT OBDOJEN MLADOLETNIK
 Philadelphia, 10. sept. (Reuter) Soditve v Pensilvaniji je obsodilo na smrt v električnem stolu 18-letnega Isaiaha Greena zaradi roparskega umora. Dva soudeleženca pri tem umoru, v starosti 14 in 15 let, sta

bila obsojena na dosmrtno ječo. — Sodnik Stauffer, ki je izrekel smrtno obsodo, je izjavil, da doslej v Pensilvaniji še niso nobenega mladoletnika obsodili na smrt, da pa se v zadnjem času ponavljajo primeri, da so mladoletniki morilec.

ITALIJA
SPOPADI POLICIJE Z VINOGRADNIKI
 Bari, 10. sept. (AFP) V raznih krajih na jugu Italije so nastali srđiti spopadi med policisti in vinogradniki, ki protestirajo proti novim davkom na proizvedeno vino. V spopadih sta padla dva človeka, več pa je bilo ranjenih.

GRČIJA
REPARACIJSKE TERJATVE NASPROTI BOLGARIJI
 Atene, 10. sept. (AA) Tukašnji pristojni krogi so sporočili, da je grška vlada odgovorila na zadnji bolgarski predlog o obnovitvi pogajanj o razvoju diplomatskih odnosov in gospodarskega sodelovanja med obema deželama. Sodijo, da je grška vlada vztrajala pri svoji prvotni zahtevi, naj bi ji izplačali vojne reparacije v znesku 4,5 milijona dolarjev. Bolgarija je ponudila Grčiji na račun vojnih reparacij samo 2 milijona dolarjev.

80 ZRN V KLASU

Žitna skupnost v Pristavi pri Podčetrniku je kot tekmovalna skupina v zveznem tekmovalstvu za večje donose dosegla prvo mesto — Sk upina 40 tekmovalcev je na površini 32 ha pridelala povprečno 45 centov pšenice na 1 ha — Uspehi navdušujejo tudi ostale kmetovalce v Pristavi in okoliških vaseh

Janez Stoja in Konrad Strašek

SEME, SEME...

Kmetovalci v okolici Pristave so leta in leta pridelali 18 do 25 centov pšenice na hektar. Nekateri že desetletja uporabljajo domače seme in tudi z ustreznimi umetnimi gnojili niso nikoli gnojili. Degenerirano seme jim seveda ni moglo dati večjih pridelkov. Opazili so celo, da je slama iz leta v leto tanjša in manj odporna, klasje pa kratko z drobnim zrnom. Ko govore o teh stvarih, povedo, da jih prejšnja leta ni nihče opozarjal na menjavo semena. Razumljivo, takrat tudi ni bila semenska služba pri nas dovolj razvita.

Jože Lipnik, ki je tudi predsednik poljedelškega odseka KZ, pravi, da so kmetje, ki jim je kmetijska zadruga priskrbelo nove vrste pšenice, pridelali doslej rekordni pridelok. Pšenice »bavarska kraljica«, »virgilija« in »tassilo« so za te kraje najprijemnejše. Iste vrste pšenice je sejalo 40 kmetovalcev v tekmovalni skupini.

IN USPEHI?

Janez Stojan iz Dola pri Pristavi je pridelal 71 centov na 1 hektar, Simon Jeranko, predsednik KZ Pristava 70 centov, Strašek Konrad iz Pristave 69 centov, Alojz Črnača iz Sodne vasi 69 centov, Stanko Verk iz Pristave 62 centov, Jože Lipnik iz Nezbiš 62 centov itd. Povpreček — kot smo že omenili — znaša 45 centov na 1 hektar.

Janez Stojan, ki je dosegel 71 centov na 1 hektar, je sejal pšeno »tassilo« na površini 50 arov, in sicer polovico na njivo, kjer je lani bila detelja gnojena z Tomaževo žlindro, ter polovico na njivo, kjer je lani rasla koruza. To njivo je lani gnojil s hlevskim gnojem in Tomaževo žlindro. Spomladi je gnojil še dvakrat z nitromonkalom. Pravilno kolo-

barjenje ugodno vpliva na pridelok. To so sicer dognali že zdavnaj kmetijski strokovnjaki, vendar v praksi navadno kaže drugače.

»Prej smo desetletja sejali isto seme (domače) in kljub gnojenju nismo dosti več namatili. Letošnji pridelok pšenice je več kot enkrat večji.

člani zadruge brezpogojno upoštevali nasvete in se ravnali po njih. Vsi smo škropili proti plevelu. Ob žetvi ni bilo v pšenici niti ene trave. Tudi prihodnje leto bom tako delal. Letošnji uspeh v tekmovalstvu je spodbudil tudi druge kmetovalce. Nekateri se že javljajo zaradi sorte pšenice

Zlof velja v Pristavi za enega najnaprednejših kmetovalcev. Na njegova polja prihajajo kmetje in ga sprašujejo za nasvete. Ko je mlatil letošnji pridelok pšenice, je bilo gledalcev iz okolice kot še

Uvodoma moramo obvezno omeniti, da je svet okoli Pristave valovit, a na desni — Roginska gorca, Tinsko itd., celo precej gričevnat. Tu rase vinska trta. Kar je ravnine, so večinoma travniki, tako da sejejo kmetje žita in ostale kulture na položnejših legah. Tu pravijo, da je njihova zemlja ravno prava za gojenje pšenice. Seveda, če bi v dolini z regulacijami preprečili poplave, bi tudi tam lahko sadili donosnejše kulture.

Za nas šest jo bo več kot dovolj. Tako je povedal Stojan in težkal pšenico.

Se marsikatero tehtno o letošnjem tekmovalstvu je povedal tudi upravnik zadruge tov. Sket. Kmetovalci so med letom upoštevali vse strokovne nasvete strokovnjakov in svojega kmetijskega zaščitnega referenta Leopolda Struha. Ta je bil zmeraj med njimi, čeprav so bili posamezni kmetovalci raztreseni po vseh vaseh. Najbolj zanimivo pa je bilo vsakor takrat, ko je komisija ugotavljala donose. Vsi brez izjeme so z velikim zanimanjem spremljali ocenjevanje. O tem so govorili po vseh vaseh. Najbolj pa je završalo po dolehn in bregih, ko so zvedeli za rezultate. Nekateri so sicer majali z glavami, ker niso mogli verjeti. Ob mlačvi pa je marsikoga dvom zapustil. Ustavljali so se in šteli zrna v klasih. Da, pri Simonu Jeranku so jih našli 72, 78 in celo po 80 v klasu.

in umetnih gnojil. Prihodnje leto bo tekmovala polovica vseh kmetovalcev.

Kaj pa semena?

»Semenske pšenice bo dovolj na razpolago,« je odgovoril predsednik Jeranko. Potem sva se poslovala, ker je moral naložiti še dva voza dišeče otave.

PŠENICA IZPOD ROGINSKE GORCE NA SEJMU V NOVEM SADU

Tudi kmet Franc Zlof iz Roginske gorce — Sodna vas — je tekmoval v skupini štiridesetih. Dosegel je hektarski donos 53 centov. On že več let goji »bavarsko kraljico« in »tassilo«. Prvi v Pristavi je začel proizvajati za semensko službo, ker ima tudi večjo površino pšenice — 2 ha. Pred desetimi leti je pridelal na

Predsednik KZ Pristava Simon Jeranko

PRESEDNIK KMETIJSKE ZADRUGE PRIFOVEDUJE O SVOJEM PRIDELKU PŠENICE

»Res je, 70 centov je znašal hektarski donos moje pšenice. Sejal sem je 40 arov, nekaj v krompirišče in deteljišče. Gnojil sem obe njivi lani s Tomaževo žlindro in letos dodatno z nitromonkalom. Umetna gnojila sem pravzaprav začel uporabljati prvi v vasi, kajti pred 10 leti ljudje tod sploh niso poznali umetnih gnojil. Zgled najnaprednejših kmetovalcev so iz leta v leto bolj vlekli. Moram reči, da je k uspehu naše žitne skupnosti precej pripomoglo to, da so

Franc Zlof

nikoli. Na vasi ni to vsakdanji pojav. Z ženo gojita piemenske svinje, ki jih seveda tudi zelo ugodno prodata. Tako si je lahko postavil nov svinjak, delno uredil hišo in napeljal vodovod. Drugo leto namerava graditi hlev za govejo živino. Pri tem računa na pomoč kmetijske zadruge v obliki kredita. Podobno kot Zlof obračajo dinar tudi drugi napredni kmetovalci.

Kmetovalci iz Pristave so z rekordnim pridelkom pšenice postali ne le z gled za domačine, temveč tudi za tiste v žitornih predelih naše domovine. F. K.

Avkcijska prodaja kmetijskih pridelkov

Več načrtnosti pri preskrbovanju mest in industrijskih centrov

Preskrba naših mest in industrijskih centrov s kmetijskimi pridelki, s katerimi jih preskrbujejo trgovina na drobno in individualni proizvajalci, je v večini mest nezadostna tako glede količine blaga na trgu kakor tudi glede kakovosti. Dovolj blaga na trg je stihijski in ta stihija določa tudi cene v prodaji na drobno, kajti trgovska podjetja, ki se ukvarjajo s prodajo kmetijskih pridelkov na drobno, še niso sposobna vplivati na oblikovanje in stabilizacijo cen kmetijskih pridelkov. Kolikor na to tudi vplivajo, je to samo začasno, kakovost blaga pa je skoraj vedno slabša kot kakovost blaga individualnega proizvajalca.

Zaradi stihije, katere nujna posledica je tudi višina prodajnih cen, se naši potrošniki v mestih zelo pogosto srečujejo z velikimi spremembami cen kmetijskih pridelkov, in v tem ko so cene industrijskih izdelkov v glavnem stabilizirane, so cene kmetijskih pridelkov še nadalje zelo spremenljive, kar prihaja tudi do izraza v osebni proračuni mestnega prebivalstva in vpliva na njegovo kupno moč. V takšnem položaju je reden pojav, da imamo kako leto na pretek kmetijskih pridelkov po relativno zelo dostopnih cenah, medtem ko se prihodnje leto namreč niso sejali dovolj teh povrtnin. Podobno je bilo lani z zeljem, ki je bilo zelo drago, saj so ga le malo sadili, in sicer zato, ker ga leto prej sploh niso mogli prodati, toliko so ga bili zasadih. Enako ali podobno je bilo tudi s pradižnikom, naprilo in drugimi vrstami povrtnin.

Prav gotovo te velike spremembe na trgu neugodno vplivajo tudi na gospodarski položaj kmeta. Zato tudi nedavni neuspeli poskusi s tržnimi dnevi in ustanavljanjem avkcijskih mest za prodajo kmetijskih pridelkov po-

menijo prizadevanje, da bi v proizvodnji in prometu s kmetijskimi pridelki dosegli več načrtnosti in stabilnosti. Sklepanje pogodb o proizvodnji in cenah ob tržnih dneih doslej ni rodilo posebnih sadov prav zaradi nestabilnega trga in bojzani kupca kakor proizvajalca, da ne bi bila oškodovana. Nedavne avkcije kmetijskih pridelkov v Novem Sadu so prav tako opozorile na to, da nestabilni trg in neurejeno materialno vprašanje močno ovirata ustalitev proizvodnje kmetijskih pridelkov in njihovih cen.

Avkcije kmetijskih pridelkov bodo sčasoma vsekakor pozitivne, tako kot je bilo tudi v industriji. Toda hkrati s tem ukrepom lahko kmetijske zadruge, ki so zdalej nosilci odkupa, ter komune v mestih že prispevajo k urejanju tega vprašanja. Če bi komune in zadruge navezale neposrednejše stike in gledale bolj z realnimi očmi na preskrbo mest kot na njihovo dolžnost in obveznost, bi lahko vplivale na sedanjo stihijo tako, da bi posvetile pozornost setvi povrtnin, ki najmočnejše vplivajo na sedanje družinske proračune v mestu. Če bi zadruge posvetile večjo pozornost odkupu, tako da bi se prej dogovorile o odkupu nekaterih kultur — takšna politika je v Dalmaciji in v nekaterih drugih hrvatskih krajih pokazala precejšnje uspehe — potem bi lahko dolžnost komune do planiranja določenih površin za posamezne povrtnine, to pa bi pozitivno vplivalo tako na preskrbo mestnih trgov kakor tudi na stabilizacijo cen. Vsekakor morajo komune zagotoviti določena finančna sredstva za takšno sodelovanje z zadrugami. Zagrebške izkušnje v tem oziru so zelo koristne.

Vrsta zadrug, komun in trgovinskih podjetij je doslej marsikaj napravila v tej smeri, vsekakor pa je potrebno, da bi se lotili tega vprašanja z več načrtnosti in bolj sistematično, če imamo pred očmi, da je osnovni cilj naše gospodarske politike zboljšanje življenjskega standarda.

Izravnalni izvozni in uvozni koeficienti

V prometu z državami z nadpovprečnimi ali povprečnimi cenami uvajamo posebno dopolnilno izravnavanje cen

Zvezni komite za zunanjo trgovino je pravkar izdal odredbo o oblikovanju in uporabi posebnih sredstev v okviru sklada razlik v cenah v poslovanju z inozemstvom, ki bo začela veljati v 30 dneh od dneva objave. S to odredbo se uvajajo za promet z državami, ki imajo nadpovprečne ali podpovprečne cene, nekakšni izravnalni izvozni in uvozni koeficienti.

Izvozniki in uvozniki bodo po tej odredbi vplačevali oziroma prejemali razen rednih koeficientov za izravnavanje razlik med povprečnimi domačimi in inozemskimi cenami še posebne zneske za dopolnilno izravnavanje tistih razlik, ki so zaradi posebnih začasnih ekonomskih pogojev nastale med cenami tistih tržišč in povprečnimi inozemskimi cenami.

Te posebne zneske bodo izvozniki in uvozniki vplačevali oz. prejemali v blagovni izmenjavi s tistimi državami, kjer se ugotove razlike med cenami na trgu teh držav in povprečnimi inozemskimi cenami.

Pri izvozu se znesek za dopolnilno izravnavanje izračuna v odstotkih dinarske protivrednosti deviznega izkupička, pri uvozu pa v odstotku protivrednosti blaga, uvoženega iz teh držav franko jugoslovanska meja, pri čemer se dinarska protivrednost v prvem in drugem primeru ugotovi po obračunskem tečaju, povečanem ali zmanjšanem s koeficientom za določeno vrsto blaga.

Odstotke za izračunavanje zneska dodatne izravnave cen določijo Zvezni državni sekretariat za finance na predlog Komiteja za fi-

nanjo trgovino. Hkrati določi tudi države, kjer so nastali pogoji, da se pri blagovni izmenjavi vplačujejo oz. izplačujejo posebni zneski za izravnavo. Predpisi te odredbe se bodo uporabljali pri kupčijah, sklenjenih od dneva, ko bo odredba začela veljati.

Sestanek na Mednarodnem bloku v Rožni dolini

Novo Gorica, 10. sept. — Dopolnje so se sešli na mednarodnem bloku v Rožni dolini predstavniki Tajništva za notranje zadeve iz Nove Gorice ter zastopniki italijanske kvestre in obmejne policije iz Gorice. Izmenjali so si nekatere predloge, poudarili in misli glede medsebojnega sodelovanja pristojnih organov obeh držav v boju zoper kriminalna dejanja in njihove storilce.

»Teden ozimnice« v Beogradu

Nakupovalci bodo lahko kar na sejnišču najeli potrošniški kredit za nakup ozimnice, najbolj uspešnim proizvajalcem pa bodo podelili nagrade

Na pobudo kmetijske zbornice Beograda bodo to jesen na beograjskem sejnišču prvič organizirali »Teden ozimnice«, v katerem bodo sodelovala kmetijska posvetila, kmetijske delovne zadruge, kmetijske zadruge in individualni proizvajalci. V tem tednu si bodo lahko potrošniki neposredno od proizvajalcev priskrbeli po nižjih cenah vse vrste sadja in zelenjave, nadalje izdelke iz suhega mesa, mlečne izdelke itd. Da bi čimbolj olajšali preskrbo državljanov z ozimnico, je predvidena tudi uvedba potrošniških kreditov za vse pridelke, ki jih bodo tu prodajali. Te kredite bodo na sejnišču po poenostavljenem procesu izdajali uslužbenici Komunalne banke.

Da bi bili proizvajalci čimbolj zainteresirani za sodelovanje v

»Tednu ozimnice«, ki bo verjetno organiziran že v začetku oktobra, bodo podelili tistim proizvajalcem, ki bodo prodali največ svojih izdelkov določene kakovosti, več nagrad, in sicer za vse vrste blaga od 50 do 300.000 dinarjev.

hektar enkrat manj pšenice. S pravilnim gnojenjem in izbornim semenskim materialom pa je povečal pridelok na sedanjo raven. Njegova pšenica je bila letos med najlepšimi. Zato so njegovo, Stojanovo in Črnačovo razstavili na 25. mednarodnem sejmu kmetijskih strojev v Novem Sadu.

VPD Radeče — kovačnica novih ljudi

Velik, lepo urejen park s klopcami, na katerih so sedeli mladi fantje in, brali ali se sončali, sredi njega pa grad, v katerem so nekdo pobirali desetino Ostrovrhjarji in hrepeneli po življenju redovnic, na oknih rože, povsod glasba iz neopaznih zvočnikov — to je bil prvi posnetek v živopisnem filmu življenja in dela v Vzgajnem poboljševalnem domu v Radečah, ki se je pričel odvijati pred menoj.

Delovno torišče je razdeljeno na dva dela: Dom in obrtne delavnice »Rode« — podjetje s samostojnim vzdrževanjem. Prvi skrbi za vzgojo, drugi pa za strokovno izobrazbo gojencev. Dom je razdeljen v dva dela: »Velika«, ki pomeni stari, močno prenovljen grad, v katerem so nastanjeni fantje in »Mali dom«, kjer žive dekleta.

Ogledal sem si oba doma. Vzorno sta urejena. Fantovska jedilnica je lepša kot marsikateri gostinski lokal v naših mestih. Spalnice s preprogami, parketom na tleh in zaveseami na oknih — mimogrede: malo je tako urejenih internatov — napravijo na človeka nadvse kipej vtis domačnosti. Gojencem je vedno na razpolago domska ambulanta s posebnimi spalnimi za bolnike. Zdalj je bodo dopolnili še z zobno ambulanto.

Obrtne delavnice »Rode«, v katerih se gojenci izučijo poklice za življenje, so skoraj vse v ogromni stavbi, ki je bila dograjena pred nekaj meseci. Poklicev je na izbiro toliko, da se mnogi kar težko odločijo. Ključavnikar, kovinostrojar, klepar, kovač, elektroinstalater, avtomehanik, stavbeni ali pohištveni mizar, lesostrugar, krojač, šivilja, čevljar, zidar, slikar in pleškar, pek, vrtnar, sadjar, frizer, kuharica — vse te poklice nastoje pedagoški vodja tovariš Zelenjak vsakomur ki pride v Dom in vsak se odloči za tistega, do katerega čuti največ veselja in sposobnosti. Delavnice so svetle, zračne in fluorescentni svetilniki ter v dobri meri opremljene s stroji in drugimi pripomočki za uspešno delo in učenje. Vse delo vodijo visokokvalificirani mojstri.

Vajeni obiskujejo tudi vajensko šolo, ki ima prostore nad obrtnimi delavnicami. Ko dosežejo predpisano učno dobo in opravijo krog izpit v šoli, opravljajo mnogi pred koledarjem Obrtne zbornice iz Trbovlje pomočniške izpite. Tisti, ki niso prišli v Dom z zadostno

izobrazbo, obiskujejo osnovno šolo, vrtnarji in kuharice pa kmetijsko-gospodinjstvo šolo.

Za svoje delo v delavnicah, seveda pa tudi glede na discipliniranost in druge predpise hišnega reda, prejemajo vsi gojenci mesečne denarne nagrade, ki so različne: čim več učne dobe in čim večje prizadevanje, tem večja je nagrada.

Najmočnejša organizacija v domu je TVD »Partizan«. Obstaja že dve leti in je dosegla mnogo uspehov. Veljaja pa je zlasti ugotovitev, da je telesna vzgoja dobro prevzgojno sredstvo. Torej dve dobri stvari: telesni razvoj in prevzgoja. V »Partizanu« je vključenih 80% vseh gojencev in gojencev — in večina je dokaj aktivna.

Ustanovili so taborniško družino »Kanjujev«, mnogi pripadniki »Partizana« pa so vključeni tudi v Planinsko društvo Radeče ter so obiskovali že številna okoliška hribe.

Razen plavalnega bazena imajo na razpolago še telovadnico, ki je obenem tudi dvorana za kino-predstave in kulturne prireditve, namiznoteniško igralnico ter igralne za odbojko, kolesarstvo, tenis, badminton in nekaj lahkoatletičkih naprav.

Tudi društvo Ljudske tehnike imajo. To pa je nekoliko mlajše, saj mu manjka še nekaj mesecev do prve obletnice ustanovitve. Društvo zajema 5 sekcij: foto, modlarsko, sekcijo ročnih spretnosti, radiomatersko-telegrafsko sekcijo in avto-moto klub.

poznana je v domu temveč tudi v Radečah, okolici, Celju in celo v Ljubljani. Tehnična dvajset prihodnji teden in še in še. Tako se bodo zvrstili vsi. Deset, dvanajst ali štirinajst dni bodo pri starih ali sorodnikih, potem pa se bodo vrnili v Dom, da bodo nadaljevali z učenjem poklica za življenje.

Ko se zahvali za zaupanje močan, zagorel fant in obljubi, da doma z ničemer ne bodo prekršili meja dostojnosti in poštenosti, mi bomo kmalu dobili še oddajno anteno in svoj ker jani zaupajo... In ko potem skupaj zapojemo tako priljubljeno »Lepo je v naši domovini biti mlad...«, vem, da bo vsak teh mladih ljudi našel v Domu tisti košček sreče, za katero so ga opeharili, našel bo svojo rešeno mladost — samega sebe. Tomaž Terček

Radeče ob Savi. Poslopja VPD Radeče v desnem delu slike

Zakaj še vedno prepočasi gradimo

Skupek pojavov je privedel do pravcatega monopolizma obrtnikov, kar močno zavira stanovanjsko izgradnjo — S smotno organiziranim delom, večjim prispevkom industrije in servisnimi delavnicami bi lahko znatno povečali zmogljivost gradbenih podjetij

Eden izmed zelo perečih problemov, ki zavirajo naglo stanovanjsko izgradnjo, so obrtniški in industrijski končni izdelki. Proizvodnja teh izdelkov se je sicer že precej razvila. Tudi hišni sveti in investitorji še kar dobro zadržujejo prevelike skoke cen. Kakovost in roki pa so še vedno velika rakava rana naše proizvodnje končnih izdelkov za stanovanjsko izgradnjo.

Zelo pogosto ima n. pr. kakšno podjetje večje oči kot železice, in prevzame več dela, kot ga zmore. Zaradi tega so potem veliki, tudi 40-stanovanjski bloki končani v 18 namesto v 14 mesecih, kot je bilo predvideno. Kakšno škodo to pomeni ni treba reči.

ODKOD »MONOPOL« OBRATNIKOV

Kljub napredku na eni strani je vprašanje obrtnih uslug za

problematic; v zvezi s stanovanjsko izgradnjo, je treba čimbolj krepiti vlogo družbenega investitorja za velike družbene investicije, kot so to stanovanja in komunale naprave. Ta družbeni investitor mora biti tudi organizacijsko dovolj močan, da v imenu družbe postavlja zahteve po izboljšanju kvalitete obrtniških del. Družbeni investitor, ki ima v rokah velika sredstva, lahko zoži krog drobnih investitorjev, ki ima v rokah sredstva, lahko zoži krog drobnih investitorjev, pri katerih imajo posebno dobro »pašo« obrtniki, ki radi pozabljajo na kvaliteto izdelkov. Če bo manj investitorjev, se bo zmanjšalo tudi število naročnikov. Obrtniki ne bodo imeli tako vsestranske izbire, zato bodo prisiljeni boljše delati.

Ob vsem tem pa vedno bolj naraščajo potrebe, saj je na razpolago vedno več sredstev, ki jih daje družba za dvig komunalnega standarda, pa tudi gospodarni hišni sveti in stanovanjske skupnosti razpolagajo z večjimi sredstvi.

Zaradi vsega tega je vedno manjša konkurenčnost med obrtnimi obrati, saj povpraševanje po

Novice

ŠENTVID: NOVI OBČINSKI ODBOR BO IMEL 37 ČLANOV

Na zadnji seji je odbor sklenil, da bo odšel v občinski odbor namesto dosedanjih 31 občanov, in sicer jih bo 21 v občinskem zboru in 16 v zboru proizvajalcev. Na približno 800 prebivalcev bodo volili po enega odbornika v občinski zbor in na okoli 240 proizvajalcev enega v zbor proizvajalcev.

DROBIŽ od tu in tam

TRAKTOR ZDRSNIL S CESTE.

Včeraj jutraj je prišlo na cesti tretja redka med Vižmarji in Klečami do hude nesreče, ki se je zgodila po naključju končala brez človeških žrtev. Proti Vižmarjem je vozil velik traktor s dvema prikolica, policijski voznik F. K. V. Vižmarjev je pred letom št. 34 unakni naproti vozecemu traktorju. Pri tem je zavozil s prednjim kolesom s ceste, kar je bilo usodno. Traktor je zdrsnil po travni strmini, pri čemer se je utrgala druga prikolica. Skotalila se je po 28 metrov dolgi strmini s ceste in pri letela v električni drog visoke napetosti, ga prelomila in zruvala. Traktor je s prvo prikolico pristan ob dnu strmine, pri čemer sta tudi oba voznika odnesla zdravo kožo. Materialna škoda je znašala velika na električnem drogu in potrganih žicah, medtem ko je na vozilih nekoliko manjša.

KOLESARKA V MOTORISTA.

Včeraj zvečer se je pripeljala po Subičevi ulici na križišče kolesarka I. M., ki je imela kolesu še petletnega otroka. Pred križiščem se ni zmenila za prometni znak »nimas prednosti« in z nezmanjšano hitrostjo zapeljala na križišče. Prav takrat pa se je po Prešernovi cesti pripeljal nek motorist. Na kratko razdaljo je opazil kolesarko in se ji je unakni in v demno, vendar je kolesarka kljub temu trčila v njo, vsi trije so padli po cestni. Vendar so ostali brez hujših poškodb.

RESIL OTROKA IN SE PREVRNIL.

Pred večeranim je nekaj po 11. uri peljal policijski voznik Z. po Bohoričevi ulici proti Vodmatskemu trgu tovornjak, naložen s 16 sodi olja za motorje. Pri hiši št. 23 je tik pred vozeči kamion pritekel štirjetni otrok. Voznik je naglo zavril, pri čemer mu je prednje levo kolo blokiralo. Zaneslo ga je čez cesto in je začel s prednjim delom vozila v steno hiše, zadnji del tovornjaka pa je zornil v vrtnjak preko ceste. Nakar sta tudi tovornjak prevrnil na desni bok. Sodi so se skotalili po cestni, vendar na srečo ni prišlo do večje materialne škode. Tudi voznik je odnesel le lažje praske.

LOŠKA DOLINA: PRED VOLITVAMI

V četrtek bo v Starem trgu sestanek tajnikov podjetij in gospodarskih organizacij s predstavniki ObLO Loška dolina. Na tem sestanku se bodo pogovorili o zadnjih pripravah za volitve v zbor proizvajalcev. Ze pred dnevi pa je ObLO Loška dolina sprejel nekaj sprememb in dopolitev občinskega statuta, po katerih bo ObLO v bodoče sestavljalo 25 odbornikov. Odbornikov in volilnih enot za splošni zbor bo 18, odbornikov zborna proizvajalcev 11, za ta zbor pa 7 volilnih enot.

Potem bo lahko gradbena dejavnost trajala od 1. januarja do zadnjega decembra brez večjih konic, ki so tako dobrodošle prav obrtnikom, kajti v sili vrag celo muhe žre... To porazdelitev je treba premišljeno strokovno izpeljati, analizirati število delavcev pri gradbenih podjetjih, oceniti njihovo strokovnost, prav tako pa tudi kapacitete mehanizacije. S smotno organiziranim delom bi lahko povečali zmogljivost gradbenih podjetij najmanj za 30%, ne da bi najeli enega samega novega človeka, ali nabalili en sam nov stroj. Seveda bi se morala v tej akciji med seboj povezati mesta, saj bi lahko sicer fluktuacija delovne sile precej prekrizala načrte.

KJE JE IZHOD?

Po mnenju tovariša Drobeža, predsednika sveta za stanovanjske zadeve OLO Ljubljana, ki nam je povedal nekaj svojih misli o obrtni

INDUSTRIJA NAJ SPROSTI OBRATNIKE

Pomanjkljive obrtne kapacitete pa je treba še bolj nadomeščati in pomlajevati z industrijo, t. j. pospeševati industrijsko izdelavo vrat,

oken, pohištvene opreme za nove stavbe, uporabljati sodobno mehanizacijo pri urejanju instalacijskih naprav itd.

ČIMVEČ SERVISNIH DELAVNIC!

Resno si moramo prizadevati tudi za ustanavljanje servisnih delavnic vseh vrst, kjer se bodo zaposlili kvalificirani delavci in nudili stanovanjske ali gospodinske usluge. Ti servisi naj bi bili hkrati osnovna šola naših ljudi za ravnanje z različnimi sodobnimi napravami, da bi znali odpravljati okvare sami ali pod strokovnim nadzorstvom v delavnici. V servisne delavnice bi kazalo pritegniti tudi »tine obrtne špekulante« — šušmarje, ki svoje usluge zaračunajo kot obrtni obrati, ki plačujejo vse družbene dajatve, da bi tako namesto da rušijo standard, prispevali v naših skupnih naporih. M. R.

ODGOVORNI USLUŽBENCI V TOVARNI MESHNIH IZDELKOV V LJUBLJANI SO ZADNJI ČAS PRI SVOJEM DELU IN TRGOVANJU SKRBEJ — PO INFORMACIJAH, KI JIH IMAMO — LE ZA DOBIČEK, ZDRAVEJ POTROŠNIKOV PA JIM JE BIL MALE MAR.

Pogostokrat je bila salama siva namesto rdeča, ko sem jo prerezal, da bi z njo postregel kupcem. Včasih je bilo pokvarjeno le njeno jedro, toda tudi tako je bila neuporabna. Kvalitetne izdelke sem dobil v prodajalno le redko. Tako pravi mesar, ki je bil pred kratkim zaposlen v prodajalni Tovarne mesnih izdelkov v Mostah.

PODPISATI SO MORALI IZJAVO, DA...

Vsi mesarji, uslužbenci pri TMI (Tovarna mesnih izdelkov) so morali julija podpisati posebno izjavo, s katero so se obvezali, da blaga, ki so ga prevzeli v prodajo, ne bodo vračali. Človek bi pričakoval, da jim bo tovarna s svoje strani zagotovila le neoporečno blago. Toda...

SELE KO SEM ZAGROZIL

Res zveni neverjetno. Da bi se prepričali, smo obiskali nekatere mesarje v poslovalnicah TMI v Ljubljani in jih ogovorili: »V zadnjih dveh mesecih ste prešli v prodajo precejšnje količine pokvarjenih mesnih izdelkov. Kaj ste napravili s tem blagom?«

KDO BI PREGLEDAL KUPLENO BLAGO: CE BI TO POČELI VSI MESARJI, VSAK LE

vožil takole: »Vrnil sem podjetju nazaj, kadar sem opazil, da je blago pokvarjeno. Prevzeli so samo, kadar sem zavpil in zagrozil, da bom prijavil podjetje Sanitarni inspekciji in si hkrati poslal službo drugje. Težje pa je tistim, ki službe drugje ne morejo dobiti.«

Člen 210. Kazenskega zakonika pravi: Živinozdravnik ali živinozdravniški pomočnik, ki nevestno pregleda klavno živino ali meso, ki je namenjeno za prehrano, ali ki proti predpisom ne opravi pregleda, in s tem omogoči, da pride v promet meso, ki je škodljivo za človeško zdravje, se kaznuje...

Čez nekaj tednov v novo šolo

Sredi oktobra se bo Osnovna šola »Toneta Tomšiča« naposled preselila v novo poslopje. V novi zgradbi, ki jo pravkar dokončno urejujejo, so razen 12 razredov zdravstveni center, ki ima za svoje potrebe pet sob, tri delavnice za ročna dela, telovadnica, ki je hkrati tudi dvorana za različne kulturne prireditve, pevka soba in mlečna kuhinja. V šoli »Toneta Tomšiča« bo pa dobilo prostore tudi pet oddelkov V. gimnazije. V poletnih mesecih bo pouk na prostem pred učilnicami oziroma na terasi za razrede iz prvega nadstropja. Načrte za to moderno šolo je izdelal ing. arh. Gaspari, investitor pa je občinski ljudski odbor Ljubljana-Center. Nova šola seveda še ne pomeni konca stiske v naših šolah, gotovo pa pomeni lep začetek. Ze letos bodo namreč začeli z gradnjo treh novih šol v Šiški, v Savski koloniji in na Vrhovcih.

Študentje bodo imeli najmodernejšo menzo

Stara stavba v Studentskem naselju že zdavnaj ne more več služiti svojemu namenu. Zato so letos začeli graditi novo. Gradi jo podjetje »Tehnika« in po pogodbi bi jo moralo

dograditi še do začetka letošnjega šolskega leta. Ker pa investitor ni pravočasno preskrbel instalacijo, zaenkrat še ni znano, kdaj bo lahko izročena namenu. No, upajmo, da bo skoraj.

Ko bo menza urejena, bo ena najlepših in najmodernejših v Ljubljani. V njej se bo lahko hranilo dnevno 1800 abonentov (kolikor bo predvidoma stanovalo študentov po dokončni ureditvi naselja). V stavbi bodo še kavarna za študente, prostori uprave Studentskega naselja, skladišče za menzo, sodobno urejena pralnica in kotlovnica za centralno kurjavo, ki jo bodo skušali čimprej dograditi. Sobe v Studentskem naselju bo torej verjetno že v letošnji zimi grela centralna kurjava. Ko bodo končana dela na novi menzi, bodo predvidoma začeli graditi novo ambulanto za študente, ki je že sedaj nujno potrebna.

Tudi občina Vič kaže razumevanje za težave stanovalcev naselja, saj je pred dnevi začela urejevati Levčevco ulico, ki vodi k naselju, in ko bo urejena, študentom v deževnih dneh ne bo več treba hoditi po blatu.

jam so zadnji čas zaposleni ljudje, ki se svojega posla šele uče. Mojster, ki je prej opravljal ta posel, se je namreč spril z vodilnimi uslužbenci in je zapustil tovarno. Vrnil sem le najbolj pokvarjene izdelke. Potrudil sem se, da sem prodal tudi manjvredno blago. Treba je gledati tudi na podjetje, ne samo na potrošnika!

PO STIRINAJST UR JE PRODAJAL, DA BI PRODAL...

Pripovedovanje mesarja, ki prodaja pod arkadami na živilskem (Vodnikovem) trgu je bilo za TMI še posebno porazno. »Precej pokvarjenih izdelkov sem zmetal v Ljubljano.«

»In drugje?«

»Nazaj niso hoteli vzeti ničesar. Včasih sem prodal po 14 ur skupaj, da sem le oddal slabo blago, še preden je postalo popolnoma neuporabno. Celo zimsko salama, ki se sploh ne bi smela pokvariti, je večkrat že smrdeła, ko je prišla iz tovarne.«

KAKO NA ROBU PREPADA

Ob vsem tem smo morali povprašati še glavnega veterinarja na Mestni klavnicni: »Tovarna mesnih izdelkov je v higienskem pogledu eno izmed boljših podjetij z mesom. Kljub temu pa je možno, da se v pokvarjeno blago uhajajo naši kontroli. Na vsaj klavnicni delata namreč dva veterinarja, potrebni pa bi bili najmanj štirje...«

NE SMEMO GLEDATI LE NA POTROŠNIKA!

V poslovalnici TMI v Šiški: »Meni so izjemoma jemali nazaj, toda le, kadar sem resno zagrozil s Sanitarno inspekcijo. Pri izdelovanju sa-

KADAR MAČKE NI DOMA...

In kaj pravi na vse to direktor Tovarne mesnih izdelkov? Zatrjuje, da njegova tovarna izdeluje samo najboljše blago in da je vračanje zato čisto nepotrebno... Hkrati pa omenja, da se v zadnjih mesecih ni utegnlo dovolj zanimati za razmere v svojem podjetju, ker ima še obilo drugih funkcij v raznih odborih, komisijah in podobno. Vodstvo poslovanja je prepuščal svojim podrejenim, ki so krmarili pač po svoje...

PRICAKUJEMO POJASNILA

Takšni so torej odgovori, ki smo jih dobili doslej v osebnih pogovorih. Sedaj pa postavljamo še javno nekaj vprašanj:

Kako je mogoče, da je ta idija vzdržala kar nad dva meseca?

Kako da glas o tem ni prišel na ušesa Sanitarne in Tržne inspekcije?

Bodo člani delavskega sveta v TMI morda rekli, da za vse to niso vedeli?

Konec lanskega leta je cel štab inspektorjev dobrega pregledal vse gostinske in trgovske lokale v Ljubljani. Nekatere izmed njih so zaradi neustreznih higienskih razmer zaprli, druge temeljito preuredili.

Ali ne bi kazalo pogledati še kam?

S. P.

PRVO GOSTOVANJE ANGLEŠKIH ŠAHISTOV V SLOVENIJI

Pomembna zmaga

Ljubljanskih študentov nad kolegi iz Oxforda in Cambridgea z 10:1

Ljubljana, 10. sept. — Na povabilo ljubljanskega kluba LUSK, Olimpija je gostovala sinoči v Ljubljani reprezentanca univerz Oxforda in Cambridgea. Sicer angleška študentska šahovska reprezentanca ni nastopila v najmočnejši postavici: manjkali so mojstri Barden, Perazit in Gibbs. Reprezentanca ljubljanske univerze (zmagala je z 10:1) je nastopila s postavico, ki bi lahko brez velikih težav premagala reprezentance Luxemburška, Posarja, Belgije, Švice, Italije in vrsto reprezentance, ki so nastopile v B skupini zadnje olimpijade. Ne moremo reči, da je bila reprezentanca angleških študentov slaba. Nasprotno, na prvih šestih desetkah so nastopili odlični mladi in nadarjeni igralci, ki so sodelovali na zadnji študentski olimpijadi v Reykjaviku, vendar niso bili v nobeni fazi igre kos razpoloženi in ubraneni moštvo ljubljanske univerze.

Pred začetkom dvoboja v ljubljanskem šahovskem domu na enajstih desetkah so izmenjali pozdrave, v katerem je vodja angleškega moštva, Richards, povabil ljubljanske študente na povratno srečanje v Anglijo. Predsednik LUSK Olimpija, Cvetko Trampuž, je izročil gostom v spomin gramofonske plošče naših narodnih pesmi.

Posamezni izidi dvoboja so bili: Davis-Inž. Krivec remi, Gray-Grosek 0:1, Taylor-Crepinšek 0:1, Richards-Cuderman remi, Hall-Inž. Gabrovšek 0:1, Hardingham-Stupica 0:1, Walker-Guzel 0:1, Mellor-Njegovan 0:1, Blety-Kočevar 0:1, Busby-N. Tomičič 0:1, Lloyd-J. Tomičič 0:1. Sodnik Ernest Kapus sprito fair igre brez igralcev ni imel nobenih težav.

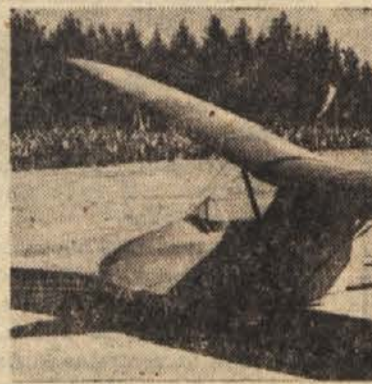
Končni izid 10:1 je vseh dvoma izredno lep uspeh reprezentance ljubljanske univerze, ki z majhnimi izjemami dejansko predstavlja mlado šahovsko reprezentanco Slovenije. Vodja angleškega moštva Richards je izjavil, da je za člane njihovega moštva moč mladih slovenskih šahistov veliko presenečenje in hkrati z obžalovanjem ugotovil, da se jim je zhostanek treh najboljših igralcev maščeval.

Včeraj popoldne sta moštvi treh univerz odigrali brzopotezni dvoboj po st-

stemu vsak z vsakim. Podoben dvoboj z normalnim tempom sta odigrali reprezentanci Jugoslavije in ZSSR.

Angleški gostje so bili nad lepotami ljubljane in slovenski navdušeni. Jutri bodo odpotovali v Zagreb, kjer bodo nastopili proti reprezentanci zagrebške univerze. Po dvoboju s študenti v Sarajevu se bodo vrnili v Slovenijo. Na Bledu bodo odigrali dvoboj s šestčlansko reprezentanco mesta, od tam pa bodo odpotovali v Portorož, kjer bodo nastopili s svojimi najmočnejšimi igralci na IV. portoroškem festivalu.

V brzopoteznem dvoboju po Sevenskem sistemu (vsak z vsakim) so ljubljanski študentje premagali angleške z 9,5:23,5 točke. V ljubljanski reprezentanci, ki je v njej nastopilo šest drugih igralcev kot na sinočnjem dvoboju, so bili najuspešnejši Parma, Kočevar in Stupica z 10 točkami od 11 možnih, pri gostih pa Taylor s 5,5 in Davis s 4,5 točke.

V nedeljo so v Slovenjem Gradcu, kot smo že poročali, odprli novo letališče, ki je že enajsto v Sloveniji. Zgornja slika prikazuje jadrarno letalo pred startom, spodnja pa prelet štirih letal nad množico gledalcev na letališču. V spodnjem desnem kotu je moč videti kljun visokosopobnega jadrarnega letala »Košava«.

Brzojavke

● **GOTA, 10. septembra (ADN).** — V II. kolu mednarodnega šahovskega turnirja sta bili dokončani le dve partiji. Bolgar Neukirch je premagal Fuchsa (V. Nemčija), medtem ko sta Silva (Poljska) in dr. Filip (CSR) remizirala. Uvoditve je kot črni premiziral z Blekom (Madžarska), Milic pa prav tako s črnimi figurami z Avstrijcem Robatschom.

● **MOSKVA, 10. sept. (TASS).** — V polfinalu nogometnega pokala SZ bodo igrali le moskovski klubi, in sicer Spartak-Torpedo ter CDKA-Lokomotiva. V četrtfinalu je Torpedo premagal Dinamo iz Tbilisija s 6:1. Pet golov je dosegel srednji napadalec Strelocov.

● **OHRID, 10. sept.** — Polet iz Sombora je postal novi član II. zvezne veterpolo lige. V kvalifikacijskem tekmovanju, ki je bilo sinoči končano, je zaradi boljše razlike v golih Polet osvojil prvo mesto.

● **MARIBOR, 10. sept.** — Danes so pripotovali v Maribor člani nogometne B reprezentance Jugoslavije, ki se bodo do četrtika pripravljali, nato pa bodo odšli na Dunaj, kjer bodo v nedeljo igrali z B reprezentanco Avstrije. Jutri popoldne bo reprezentanca igrala z Branikom.

Medalje zblíževanja

Ista svečana silka kot na otvoritvi se je v nedeljo zvečer ponovila na zaključku svetovnih študentskih iger — iger enotnosti — v Parizu. Devet dni (od 31. avgusta do 8. septembra) so se borili študenti-sportniki iz 33 dežel v sedmih različnih panogah, v tem času pa so mimo prizvovalnih bojev v osmih arenah (dvorane, igrališča, bazeni, sklenjeni sodi) številna prijateljsva, dogovorila so se za številna srečanja med posameznimi univerzami, med katerimi zaradi političnega položaja v zadnjih desetih letih ni bilo stikov.

Večina predstavnikov vzhodne študentske športne zveze (MSS) in zahodne (FSU) se je zedinila, da je treba v prihodnje študentske igre privediti skupno in ne kot doslej ločeno, tako da bi se na njih spet zbrali študenti iz vsega sveta.

LE KORAK DO PRESENEČENJA

Vaterpolisti so prvi dobili svojega zmagovalca turnirja, ki je na njem zmagovalca pet reprezentance, že v soboto po tekmi Jugoslavija-Madžarska, ki so jo naši igralci s težavo odločili v svojo korist. Po prvih tekmah je kazalo, da bo imela naša sedemčlanska ekipa delo, na tekmi z Maščarsko pa se je pokazalo, da to ne drži. To tekmo je namreč sodil francoski sodnik, ki je slabo poznal vaterpolo in je nasledil fintam maščarskih igralcev, ki so na ta način prihajali do zavezane prednosti. Naši na namesto, da bi to neznanje sodnika izkoristili in tudi sami »lovili v motni vodi« — so bil zelo nerozni in se nikakor niso mogli znajti. To jim je uspelo šele v drugem polčasu, ko so zaigrali bolj mirno in premišljeno ter povedli s 6:3. Tedaj pa je sodnik dosodil dva četverca za Maščare, tako da so ti zmanjšali razliko na 3:3.

Ko smo že pri vaterpolu, moramo omentiti, da je bila voda v bazenu ledeno mrzla (17 stopinj C) in primeri s temperaturo vode, ki je običajna na mednarodnih tekmovaljih (od 22 do 24 stopinj C). Zato so trije naši igralci zboleli, in sicer oba vratarja Muskatibevič ter Ježina in branilec Žuželj. Prav tako je bilo tudi s plavalci, ki so dosegli daleč slabše rezultate od svojih možnosti.

PREMOČ VZHODNOEVROPEJCEV

Košarkarski turnir je bil v znamenju izrazite premoči reprezentance vzhodnoevropskih dežel predvsem Poljakov, Bolgarov, Čehoslovakov in Madžarov. V začetku je kazalo, da bo-

kratkem odmoru nastopiti v finalu. Vendar pa je to bilo le mnenje nestrokovnjakov, ker se je v finalnem teku pokazalo, da je Gernar trenutno v boljši formi kot Murchison. Tako je Gernar na igrah v Parizu dokazal, da je trenutno najhitrejši Evropejec. Stepanov in Gernar sta nastopala na stadionu Charley v slogu svetovnega rekorderja O'Briena — kot res velika atleta.

Kar se tiče naših atletov, moramo reči, da so bili vsi zelo borbeni, z izjemo Vipotnika, ki je prišel v Pariz poškodovan in je lagodno pretekel 800 metrov ne da bi se mogel potruditi za boljši plama. Bilanca je ugodna: 2 zlati medalji (Lorger in Babovičeva), 2 srebrni (Bežjak in Mugoša) in 4 bronaste (Usenikova, Lukman, Rajkova in Branko Miller).

Sicer pa atletski rezultati niso bili bogvekakšni, kar pa gre na račun slabega vremena (hladno, deževno in z vetrom v prvi tekmovalcem).

PREMOČ VZHODNOEVROPEJCEV

Košarkarski turnir je bil v znamenju izrazite premoči reprezentance vzhodnoevropskih dežel predvsem Poljakov, Bolgarov, Čehoslovakov in Madžarov. V začetku je kazalo, da bo-

do Bolgari, za katere je nastopila skoraj kompletna reprezentanca z evropskega prvenstva v Sofiji (razen Mirčevca), igrali prvo violino in gladko osvojili zlato medaljo. Predzadnja dva pa so Bolgare neprijetno presnetli Čehi in že je kazalo, da se jim bo prvo mesto izmuznilo iz rok. V zadnji tekmi pa se jim je nasmehnila sreča, saj so Čehe premagali Madžari in tako je bila Bolgarom zlata medalja zagotovljena. Končni vrstni red najboljših je bil torej: Bolgarija, Madžarska, CSR in Poljska.

VISOKA RAVEN

Na drugo mesto po številu gledalcev pride za atletsko odbojka. Težavno je bilo dobiti vrsto v dvoranah, v katerih so igrali tekme, stojišče, kaj šele sedela. Finalni del turnirja, na katerem so sodelovali Rusi, Francozi, Bolgari, Poljaki, Romuni in Čehi, je bil revija vsega, kar lahko v tem športu vidimo. Topolški udarci, neprenehni bloki, izredna tehnika obrambe, točenost v obema rokama enako močno in točno, neverjetni refleksi, hitrost in dinamika so bila značilnosti za izvrstne igre odbojkarjev. Pri tem pa se je pokazalo, da so Poljaki za nianso najboljši med najboljšimi in so zasluženo predvsem zaradi svoje borbenosti, iznajdljivosti in izrednih živcev v najbolj napetih trenutkih — osvojili prvo mesto.

Igre so bile zaključene ob razveseljivem dejstvu, da prirediteljem ni bilo le zgolj za športni učinek, marveč so si bolj prizadevali, da bi prišla do polnega izraza manifestacija študentske enotnosti. DUSAN PETROVIĆ

Nepretopljeni svinec

V soboto smo bili pričr res redkemu rekordu na naših igrališčih, ki pa je v toliko bolj razveseljiv, ker ga je doseglo eno izmed ljubljanskih moštvev. 130 košev (v prvem polčasu 66 in v drugem 64) pomeni, da je moštvo moralo res boriti in da je v odlični formi. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti na izvrstno taktično zamisel tehničnega vodstva Olimpije, ki je z nenadnim presingom (vsak igralec držal nasprotnega po vsem igrališču) zmedlo Slobodi in preden so se njeni igralci znašli, so že imeli več kot 20 košev zaostanka. Zal pa moramo na tej rekorderni tekmi ugotoviti tudi malomarnost: zadnje tri minute je morala Olimpija igrati le s štirimi igralci, kajti vsi ostali so se že oblekli in pomešali med gledalce!

Na posvetu »Partizana« Slovenije v Kranjski gori so med drugim tudi ugotovili, da so vodniki v družini »Partizana« v zelo nezavezujočem položaju. Brezplačno žrtvujejo ure in ure za telesno vzgojo naše mladine na ljudi odraslih, pri tem pa jim običajno krajšev politični in družbeni organi tega sploh ne štejejo kot delo. Mislimo, da tak odnos vsekakor ni pravičen, saj zahteva delo vodnika, ki hoče vsaj posel opraviti, temeljite priprave, proučevanje in pa tudi, če smo odkriti, živcev, saj vsaših posebno z mladino ni lahko delati. Upamo, da bodo v prihodnje vodniki »Partizana« dobili več priznanja.

Na tekmi zvezne nogometne lige Crvena zvezda Radnički so gledalci na stojišču nenadoma omeleli. V njihovi sredi se je nenadoma zgrudil starejši moški in ko je prišel k njemu zdravnik, je lahko ugotovili le smrt in sicer kot posledico kapi. To se je zgodilo ko posledično kapi. To se je zgodilo ko je Radnički dosegel četrti gol, ki je z njim izenačil. Ugotovili so, da je imel pokojni uslužbenec Milan Peškir iz Beograda, rojen leta 1914, že prej visok krvni pritisk in je zato verjetno umrl zaradi razburjenja.

Tik pred srečanjem zvezne odbojkarjske lige med Crveno zvezdo in »Magličem« je delegirani sodnik Jovanović izjavil, da je tekme na morje soditi, ker ni psihično pripravljen in se ne počuti dobro. Na mesto na sodniški stol se je v sedel gledalec. To pa še ni vse. Na slednji dan, v nedeljo je »Maglič« z Beogradu še eno tekmo — z Zelenizarijem. Tokrat sodnik dr. Zeca sploh ni bilo niti njegovega namestnika. Ker na igrališču ni bilo nobenega, ki bi lahko prevzel vlogo sodnika, sta se obe moštvi zedinili, da bo tekmo sodil trener »Jugoslavije« Sirotnaković, čeprav je to proti pravilom. Vsekakor to kaže na skrajno neodgovornost zveznih odbojkarjskih sodnikov in upamo, da sodniški zbor odbojkarjske zveze Jugoslavije ne bo šel molče mimo teh dogodkov.

Napoved se bodo nogometne zvezne lige z izjemo reprezentantov, ki bodo prevzeli glavno besedo, odpočili. Boj za točke se bo nadaljeval šele 6. oktobra. To je izvrstna priložnost za trenerje. Lahko bodo popravili kondicijo in osvežili igralec ter odklonili pomanjkljivosti, ki so se doslej pojavile. Sicer v statističnih moštvih ne bo vseh članov prve enajstovice, vendar bodo mladi reprezentanti sistematično in marljivo trenirali. Zato lahko upamo, da bo v nadaljevanju lige prišlo do bolj zanimivih in lepših iger, kajti v dosedanjih petih kolutih kvaliteta nogometna ni bila zadovoljiva, saj bi lahko na prste prešteli srečanja, ki so navdušila gledalce. Pri ložnost torej je, škoda bi bilo, če je ne bi izkoristili.

Prpriprave državne reprezentance v Novem Sadu

Novi Sad, 10. septembra. — Danes so prispele v Novi Sad člani jugoslovanske nogometne reprezentance, ki se bodo tu pripravljali za bližnji srečanje proti Avstriji in Romuniji. Razen Beare Mujica in Zebeca so zbrani vsi ostali kandidati za reprezentanco: Stojanović, Belin, Crnković, Radović, Mitić, Krstić, Bošković, Rajković, Vukelić, Milutinović, Bošković, Kostić in Pašić. Beara je odsoten zaradi poškodbe na tekmi Crvena zvezda-Radnički, vendar bo vstal iz postelje v treh, štirih dneh, medtem ko pričakujejo, da bosta Mujica in Zebec prišla drevi.

V Novem Sadu so tudi zvezni kapetan Aleksander Tirnančić, trener Slavko Milošević in zdravnik dr. Aleksander Obradović. Zvezni kapetan je izjavil, da je načrt priprav izgotovljen in da bodo jutri začeli po njem delati. Mimo rednega kondicijskega treninga in vigravanja enajstovice bodo reprezentanti odigrali tudi nekaj trening tekem z novosadskimi moštvi. 22. septembra pa bo v Beogradu sparrings-partner naši reprezentanci bolgarski prvak CDNA.

Prvi del priprav bo trajal vse do tekme z Avstrijo, ki bo v nedeljo v Beogradu, nato pa se bo reprezentanca vrnila v Novi Sad, kjer se bo pripravljala za srečanje z Romunijo, ki bo 29. septembra v Bukarešti.

PREDVSEM: GERMAR IN STEPANOV

Na atletskem tekmovalju je sodelovalo največ tekmovalcev in prisostvovalo največ gledalcev (od 25 do 35.000). Posebno veliko zanimanja je bilo za prvi in zadnji dan atletskega programa. Prvi dan je bil zanimiv predvsem zaradi nastopa svetovnega rekorderja v skoku v višino Stepanova (SZ). Zadnjega dne pa je bilo v središču pozornosti srečanje med ameriškim črncem Murchisonom in evropskim rekorderjem Nemcem Gernarjem v teku na 200 metrov.

Prav tako kot je navdušili gledalce Stepanov v skoku v višino, ko je z lahkoto preskočil 212 cm, kar je bilo dovolj za prvo mesto in je je za las manjkalo, da ni izboljšal svetovnega rekorda z rezultatom 217 cm, tako je tudi navdušil nemški sprinter Gernar, ki je z lahkoto premagal svetovnega rekorderja črnca Iro Murchisona iz ZDA.

Ze pred tekmovalji je bila v študentskem naselju okrog Stepanova in Murchisona največja gneča. Stalno so se bliskale luči fotoreporterjev, filmski trak je tekel nepretrgoma. Finalni tek na 100 m, kjer je Gernar prvi pretrgal ciljno vrvico je preusmeril pozornost gledalcev na nemškega študenta, Murchisonov poraz na 100 m so komentirali na razne načine. Mnogi so menili, da je bil svetovni rekorder utrujen, ker je moral zaradi sodniške napake dvakrat teči v polfinalu, nato pa po zelo

Avstrijska nogometna reprezentanca sestavljena

Dunaj, 10. septembra (APA). Zvezni kapetan avstrijske nogometne federacije Josef Argauer je določil igralce za A in B reprezentanco, ki bo ta teden igrala proti Jugoslaviji.

ZENSKA ŠAHOVSKA OLIMPIADA Jugoslavavija v finalu

Emen, 10. septembra (Tanjug). V VI. kolu ženske šahovske olimpijade je Jugoslavija premagala Zahodno Nemčijo z 1,5:0,5 točke in si tako pred zadnjim kolom deli z njo prvo mesto.

Jugoslavija z Norveško, Zahodna Nemčija pa z Anglijo.

Vrstni red v ostalih skupinah: I. skupina: SZ 9, Romunija 6, Nizozemska 5,5 (1) itd., — II. skupina: Vzh. Nemčija 8 (1), Bolgarija 7,5, Madžarska 6 (1) itd.

MEDNARODNI TURNIR V SARAJEVU Trifunovićeva teoretična novost

Sarajevo, 10. septembra. — Rezultati prvega kola propagandnega mednarodnega šahovskega turnirja: Marić-Smalbegević prekinjeno, Bogdanović-Trifunović remi (26 potez), Kozomara-Karaklajić 0:1 (48), Udžvarlić-Osmanagić remi (31), Puc-Clokaltea remi (23), Cvetkov-Bobcov odloženo.

Ze v prvem kolu je bilo nekaj zanimivih srečanj. V ponovljeni varianti španske partije je bila Trifunovićeva 18. poteza teoretična novost. Z žrtvijo kmeta je prišel Trifunović do aktivne igre figur, vendar je Bogdanović uspel izenačiti igro, nakar sta nasprotnika sklenila remi. Clokaltea je v otvoritvi spregledal kmeta, Puc pa je slabo nadaljeval, tako da je njegov nasprotnik od sklenitvi remija bil še celo v nekoliko boljšem položaju.

Vrstni red na cilju in časi tekačev v finalu na 100 metrov

Španska PLOŠČAD

LEONHARD GRIBBLE

—Hm tisti, ki ga je, je zadel enega izmed njih v desno nadlakt, kosti ni ranil.« Parker je čutil na sebi poglede obeh. Šef je nagrbancil čelo, pa tudi Brawley je postal tako nemiren, da je z drobitjem zvenkljal v žepu. Parker je povedal, kaj je bil videl zjutraj pri zdravniku in kaj je slišal v gostilni. Kdaj pa kdaj mu je predstojnik skočil v besedo, potem pa je vprašal Brawleya: »Ali se to sklada z vašimi ugotovitvami?«

—Da, vsaj glede kraja in časa. Pa tudi voz je bil isti, rumen avto znamke Daimler.«

Šef je dvignil slušalko: »Halo, ali je tam Burke? Dobro, recite Handleyu, da je Parker pri meni. Naj se pripravil — in odloži slušalko, potem pa se je obrnil k Parkerju: »Ali ste vi naročili Handleyu, naj poberska po aktih?«

—Da, gospod,« je odgovoril Parker.

Predstojnik je porinil svoj stol nazaj, se nagnil naprej, položil komolce na naslanjajo in si pomel roke. »Pokazal vam bo nekaj zanimivega, jaz na vašem mestu bi stopil k njemu takoj, ko bomo opravili.« Zares, »vsemogočni« se je smehljaj, potem pa se je obrnil k Brawleyu in dejal: »Kaj boste delali drevi? Nemara vam bo Parker kaj predlagal... In je vprašujoče gledal zdaj enega, zdaj drugega.«

Brawleyeve roke so se izgubile v žepih: »Patrujle so že na poti, to pot nam tolpa ne sme

utti. Nemara nam lahko Parker pove, kako bi jih ujeli v bližini Sudley Abbota, še preden se bodo srečali z ono drugo skupino, ki dela dlje proti severu.«

—Kako si prišel tej tolpi na sled, Brawley?« je vprašal Parker.

Predvčerašnjim smo dobili anonimno pismo. Zdi se, da eden iz družine ne mara več delati z njimi.«

—In kdo vse spada k tej tolpi? Kaj delajo, kaj nameravajo?«

Brawley je skomignil z rameni. »Tega še ne vemo, gotovo je le, da je ženska njihov gospodar. Po vsem videzu so odločni do skrajnosti.«

Parker se je obrnil k šefu: »Ali bi lahko izvedel, na kaj ste namignili v tisti brzojavki?«

Trenutek se je šef obotavljal, potem pa je odprl predal in vzel iz mape pismo: »Pravzaprav sem vam hotel naložiti nekaj drugega, Parker. Saj veste za tisto ponarejevalsko tolpo, ki nam zadnje mesece dela toliko preglavico. Prav, pa bo inspektor Keith za sedaj sam. Ker se vaša zadeva križa z Brawleyevo, bosta najprej zaključila to reč.«

Potem je vstal: »To bi bilo vse, lahko no! Vaše poročilo bom prebral jutri.«

Parker in Brawley sta se poslovila, potem pa sta se nekaj časa v Brawleyevi sobi sklanjala nad zemljevide, dokler nista našla trga, ki ga je bil Mick omenil Podlasci in kjer naj bi se Jerry odpeljal proti Polbridgeu. Zdjaj je preostajala le še ena naloga, namreč kako se imenuje kmetija, kjer je Parker govoril z gospodarico skrivnostno, najbrž tihotapske in ponarejevalske tolpe. Niti Royston, ki je pokrajino dobro poznal, ni mogel vedeti, kje naj bi to bilo. Navsezadnje sta le spoznala: Rocks Dallow mora biti, nobene druge kmetije ni na tistem koncu.

Pogovorila sta se o načrtu za prihodnjo noč, kakor je dejal Brawley, Parka pa je predlagal, naj bi vzeli s seboj še Roystona, ki je pokrajino

okoli Sudley Abota dobro poznal. Potem ko bi v okolici Polbridgea skušali ujeti tolpo, bi se vsi skupaj pognali na Jallopsovo kmetijo.

Brawley se je strinjal s Parkerjevimi predlogom, ta pa se je takoj dogovoril z Royem, kje se bosta dobila.

Potem sta Parker in Brawley odšla iz pisarne. Brawley je šel, Parker pa je stopil še k Handleyu. »Zdravo!« je pozdravil starega prijatelja. »Ali si izbrskal iz tistih aktov kaj zanimivega?«

Handley se je nasmehnil kot solar, nato pa je spregovoril: »Daj no, Johnny, povej mi, čemu neki neprenehoma brskaš po umazanih preteklostih drugih ljudi? Pusti mrtvega Lionela pri miru, ta nam je pred leti delal dovolj huđe skrbi.« S temi besedami je Parkerju ponudil sveženj aktov, ki jih je odprl na določenem mestu. Parker je čital: »Lionel Gillespie, drugi sin Geoffreya Gillespieja. Velikost pet čevljev in dvanajst palcev, lasje kostanjevi, obrvi kostanjeve, gladko obrbit, dobri zobje, govori francosko, nemško, italijansko. Baje je umrl v Italiji. Kasnejša poročila o njem iz New Yorka in Chicaga. Iskala ga je francoska varnostna policija kot skrivnica pri kraji dokumentov. V Berlinu je znan pod imenom Heinrich Struber in baron Blumenthal. Baje so ga kasneje videli v Londonu, dnevnevali so, da je sovražni agent. Imenoval se je John Beringer. Podatke mu je dajala belgijska igralna poljske narodnosti Aimée Dolzjev(?). Zdi se, da je pretrgal zvezo z Dolzjevo. Potem je izginila sleherni sled za njim.«

Parker je zaprl spis. Misli so mu mrzlično rojile po glavi. Ali je Giles Gillespie vedel za vse to? Ali naj v tem išče motiv za umor? Besedo za besedo si je skušal priklicati v spomin razgovor z žensko v črni maski. Ali je bila res prepričana, da je Lionel umoril brata? Ali je imela dokaze za to?

—Ali imaš že spet Lionela v precepu, Johnny?« Nekam odsotno je vprašal Parker: »Kako ti pride to vprašanje na misel?«

—Glej ga no! Včeraj si mi telefoniral, naj ti izkopljem rajnega Lionela. Šef mi je rekel, da ti moram biti na razpolago. Prav rad, toda dve minuti pred tvojim prihodom mi je telefoniral, naj mu takoj prikribim tiralico za Lionelom Gillespiejem ne glede na ime, pod katerim...«

—Tiralico?« se je začudil Parker.

—Da, prav to, pa tako se je mudilo, kakor bi gorel vseh Yard. Prstine odtise je hotel in ne vem, kaj še vse.«

—Dobro, na svidenje, Jack! Brawley čaka name!« Se preden je Handley utegnil izgovoriti frazo o »črncu, ki je vedno na razpolago«, je Parker že zaprl vrata za seboj.

Na dvorišču je Brawley nestrno hodil okoli voza. Brž ko je ugledal Parkerja, je šinil na šoferski sedež. Parker je skočil v avto, nekaj sekund kasneje je močno vozilo že švignilo mimo stražarja ob vhodu. Ko sta dirjala okoli vogala na Whitehallu, je Parker opazil moškega, ki je čakal pod cestno svetilko. Zdelo se mu je, da je mimogrede spoznal tisti obraz... Bil je moški, ki ga je prejšnji večer videl v Rocks Dallowu, tisti, ki je komaj kdaj spregovoril kakšno besedico. Parker je nekaj zaklical Brawleyu, da je zapeljal tik do pločnika in ustavil voz; oba sta izstopila in si skozi množico utirala pot nazaj. Tistega moškega sta opazila v trenutku, ko je izginil v telefonski celici podzemeljske železnice. Parker se je skril za stojnico s sadjem. Brawley je skočil v sosednjo celico in zaprl vrata za seboj. Ko je mož prišel iz govorilnice, je stopil Parker k njemu, se opravičil in — klik — že je imel tujec na rokah lisiče, še preden se je do dobra zavedel, kaj se dogaja.

DNEVNE NOVICE

Kolikor plašat - toliko dobiš! Če boš prvo vrsto kremo, potem zahtevaj »ULTRAGIN« - sport kremo.

Vsaka drogerija, špecerija, zadruga, vsaka trgovina, ki prodaja milo za gospodinjstvo, prodaja tudi »FLEX« za čiščenje madežev samo »FLEX«.

Gospodinske pomočnice!

Vahimo vas in delodajalce, da se udeležite sestanka v četrtek 12. t. m. v terenski pisarni, Gosposka ulica 7, ob 20 uri. Pridite vse, ker bomo govorili o izletu in delovni pogodbi med vami in delodajalci.

Logopedični oddelček na Zavodu za glubo mladino v Ljubljani prične z delom 16. septembra. Vsak dan od 8. ure naprej sprejema logopate z govornimi motnjami: ječljanje, sesljanje, pogrkavanje in drugih govornih napak.

Turistično društvo Ljubljana vabi na ogled, ki bodo v nedeljo dne 15. septembra v Moravsko dolino (Krumpek, Krtna, Moravce, Limbarska gora) Vače, Litijo preko Prezganja v Ljubljano. Cena 650 din. Dne 22. septembra pa ogled Smedlenskega gradu, Radovljice in Kropa. Cena 650 din. Prijava v pisarni, Cankarjeva c. 1-11. Telefon 20-332.

VESTI IZ KOPRA

GLEDALISCE SLOVENSKEGA PRIMORJA V KOPRU

Sreda, 11. septembra ob 20 uri Dobričanin: »Skupno stanovanje«, predstava v Izoli.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

ZBIRA HRANILNE VLOGE IN DAJE RAZNA POSOJILA.

VESTI IZ (PROVETI)

»DELAJSKI DOM«: jugoslov. film »Slab denar«.

IZ MURSKE SOBOTE

»PARK«: italijanski film »Bandit Musolino«. V gl. vl. Amadeo Nazzari in Silvana Mangano. Predstavi ob 17.30 in 20.

Z BLEDA

Ameriški film »Abbot in Costello v ruski legiji«. V glavni vlogi Bud Abbott in Lou Costello. Predstavi ob 18 in 20.30.

Mirija
LJUBLJANA

Vesti iz Maribora

Dežurna lekarna:
Sreda, 11. 9. 1957, lekarna »Planinka«, Glavni trg 20.
Četrek, 12. 9. 1957, lekarna »Pri gradu«, Partizanska cesta 1.

KINO
»PARTIZAN«: Ameriški film: »Na morilčevi sledi«.
»UDARNIK«: Ameriški barvni film: »Kvartoprec z Mississippija«.
»UNION«: Amer. barvni cinemascope film: »Carmen Jones«.

Poročili so se: Jožef Bežjak, 22 let, livarski čistilec, in Terezija Topolovec, 23 let, delavka; Frančišek Schildenfeld, 26 let, avtomehaničar, in Vida Felcman, 27 let, trgovska pomočnica; Mikloš Šinkovič, 35 let, delavec, in Nevenka Generalič, 24 let, delavka; Miroslav Berger, 24 let, mizar, in Marija Zagar, 27 let, predica; Vladimir Andric, 26 let, krojaški pomočnik, in Ljudmila Bobonec, 19 let, strugarka; Augustin Slapar, 39 let, poštni uslužbenec, in Matilda Kern, 29 let, poštna uslužbenka; Anton Premuš, 23 let, klepar, in Franciška Zgaga, 29 let, tkalka; Ivan Korošec, 24 let, delavec, in Antonija Tachler, 35 let, gospodinja; Dušan Burian, 22 let, uslužbenec, in Magdalena Gselman, 22 let, adm-

nistratorka; Anton Skrbinšek, 27 let, mizarški pomočnik, in Ljudmila Hojs, 25 let, kuharica; Ožbolt Pudar, 41 let, klepar, in Antonija Horvat, 26 let, bolnišnica strežnica.

Kodile so: Ljudmila Dominko, 18 let, delavka; Pivoča - Ljudmila Hojs, 25 let, kuharica; Ožbolt Pudar, 41 let, klepar, in Antonija Horvat, 26 let, bolnišnica strežnica.

Poročili so se: Martin Zagar, upokojenec iz Lohovrabna, star 65 let, Anton Božnik, rudar iz Celja, star 51 let, Jožef Potočnik, zidar iz Celja, star 54 let, Viktorija Tičar, gospodinja iz Sp. Hudinje, stara 76 let, Marjana Sikaza, otrok iz Hraštnika, stara 3 mes, Anica Zibert, otrok iz Brezja, stara 4 mes, Filip Jerič, upokojenec iz Celja, star 78 let, Helena Leskovec, Poljska delavka iz Gorčice, stara 69 let, Terezija Rataj, otrok iz Straže, stara 1 dan, Elizabeta Fonda, posestnica iz Kamenč, stara 71 let.

Celiske vesti

CELJSKO GLEDALISCE

Petek, 13. septembra 1957 ob 20 - Prežičov Voranc: Pernjakovi - Zaključna predstava za ljudsko mladino Slovenije.

KINO
»UNION«: italijanski film »Slepa deklica iz Sorrenta«.
»METROPOL«: ameriški film »Upornik«. V glavni vlogi Gary Cooper in Patrizia Neal.
»LETNI KINO«: italijanski film »Deklica iz španskega trga«.

Poročili so se: Franc Vrečer, rudar in Franciška Ograjenšek, gospodinja, oba iz Celja; Anton Žerjav, mizar, pomočnik, in Nada-Marija Jezernik, otroška negovalka, oba iz Celja; Franc Lešnik, pošt. uslužbenec iz Lisc, in Hedvika Krajnc, krojaška pomočnica iz Medloga; Jožef Fidler, delavec, in Marija Centrih, delavka, oba iz Štor; Stojan-Ivan Hergouth, veterinar iz Mežice, in Marija Šalobir,

pred. učiteljica iz Dobja pri Planini; Milán Žilji, trg. pomočnik, in Erika Potočnik, delavka, oba iz Celja; Franc Cremonžnik, poljski delavec iz Ložnice, in Helena Dolenc, šivnica iz Babnega; Ivan Kreč, profesor iz Varadina, in Dragomir Einspieler, trg. pomočnica iz Celja; Stefan Fras, mizar iz Dobrove, in Karolina Pilih, uslužbenka iz Trnovelj; Stanislav Poplas, stroj. ključavničar, in Vida Vođišek, bančna uslužbenka, oba iz Trebovlj; Milan Hrnčič, kurjač, in Marija Zorko, bolnišnica strežnica, oba iz Celja; Ivan Zeleznik, poljski delavec, in Angela Zeleznik, polj. delavka, oba iz Krsinje vrha pri Sevnici.

Umrlj so: Martin Zagar, upokojenec iz Lohovrabna, star 65 let, Anton Božnik, rudar iz Celja, star 51 let, Jožef Potočnik, zidar iz Celja, star 54 let, Viktorija Tičar, gospodinja iz Sp. Hudinje, stara 76 let, Marjana Sikaza, otrok iz Hraštnika, stara 3 mes, Anica Zibert, otrok iz Brezja, stara 4 mes, Filip Jerič, upokojenec iz Celja, star 78 let, Helena Leskovec, Poljska delavka iz Gorčice, stara 69 let, Terezija Rataj, otrok iz Straže, stara 1 dan, Elizabeta Fonda, posestnica iz Kamenč, stara 71 let.

IZ ROGOVE SE SLATINE

KINO
Ameriški film »Ko pride zima«. V gl. vlogi Walter Pidgeon, Deborah Kerr, Angela Lansbury in Janet Leigh.

VESTI IZ KRANJA

»STORZIC«: kitajski film »Cirkus« - Predstave ob 16, 18 in 20. Danes zadnji!

»SVOBODA«: ameriški film »Slavovok zmagal«. V glavni vlogi Charles Boyer in Ingrid Bergman. Predstava ob 19.

Vesti iz Jesenic in okolice

Zdravniško dežurno službo ima na Jesenicah dr. Višnar Mirko.

KINO
»RADIO«: premiera jugoslovanskega filma »Deklica in hrast«. Predstava ob 19 in 20.
»PLAYZ«: zaprt!
ŽIROVNICA: ameriški film »Tujec me je poklical«. V glavni vlogi Gary Merrill, Shelly Winters, Michael Rennie in Bette Davis. Predstava ob 20. Samo danes!
DOVJE-MOJSTRANA: ameriški barvni film »Dimni signal«. V glavni vlogi Dana Andrews in Piper Laurie. Predstava ob 20. Samo danes!

Poročili so se: Markičević Frančišek, zagar iz Jesenic, Maršala Tita 33, in Tramte Marija, gosp. pomočnica iz Jesenic, Cesta na Golico 12; Soklič Janez, tov. delavec iz Jesenic, Toneta Cufarja 58, in Krušič Katarina, delavka iz Kamnika, Kovinarska 21; Anđolišek Franc, elek. mehanik iz Jesenic, Obštniška 7, in Ferim Ivana, kuharica iz Leš 5 - Avstrija; Malovašič Ernest, ključavničar iz Hrašnice 71, in Lah Terezija, bol. strežnica iz Hrašnice 32; Caf Janez, kurjač iz Jesenic, Kurliška 9, in Šilar Angela, delavka iz Jesenic, Kurliška 8.

Umrlj so: Solar roj. Kržnar Franca, gospodinja, stara 76 let, Ljubno 78; Babič Mirko, novorojenček, star 4 dni, z Brazji; Gostinčar roj. Mencinger Frančiška, postovoždnja iz Jesenic, Fužinska 1, stara 99 let; Lenžar Frančiška, oskrbovanka, stara 86 let, Jesenice, Staneta Bokala 4; Robič Franc, otrok, star 8 let, Jesenice, Gradnikova 9; Bratušek Breda, novorojenček, stara 3 dni, Jesenice, Brat. in enot. 12; Ambrožič Jakob, tov. delavec, star 54 let, Dovje 14.

RADIO LJUBLJANA

Dnevni spored za sredo, dne 11. septembra 1957.

Poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00 in 22.55.

5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pisan glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.40 Reklame - 6.40-6.45 Naš jedilnik - 7.10-8.00 Zabavni zvoki - vmes ob 7.30-7.40 Jutranja beseda mladim poslušalcem

(8.00-11.00 oddaja na valu 202,1 m in 86,0 mHz)

8.05 Pisana paleta (spored operne in solistične glasbe) - 9.00 Zabavni mozaič - 9.30 Pol ure za ljubitelje narodnih pesmi - 10.10 Revija zabavnih ansamblom in solistov - 11.00 Populirne orkestralne melodije - 11.45 Mladinska povest - Tone Seliskar: Rudi (odlomek I.) - 12.00 Zaigramo in zapojmo - 12.30 Kmetijski nasveti - Ing. Jože Rihar: Ob zanimivih čebelnih družin - 12.40 Dve skladbi Franza Liszta (izvaja pianistka Edith Fernadi) - 13.15 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov - 14.00 Veseli intermezzo - 14.20 Turistična oddaja - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.40 Humoreska tedna - Radoje Domanović: Stradija - 15.00 Koncert po željah - 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekocem traku 18.00 Sestanek ob šestih - 18.20 A. Michl: Sonatina - N. Makarova: Melodija - 18.40 Pesmi i priredbe Danila Bucharja poje ženski vokalni kvartet - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Skladbe Raya Anthonyja igra Flesni orkester Radija Ljubljana - 20.20 Domače aktualnosti - 20.30 Richard Strauss: Kavaler z rožo, I. dejanje - 22.15 Jazz-cocktail z ameriškim klarinetistom Tonyjem Scottom in triom nemškega pianista Horsta Jankowskega - 23.00-23.15 in 23.30-24.00 Oddaja za tujino (prenos iz Zagreba)

II. program

za sredo, dne 11. septembra 1957.

14.00 Odlomki iz samofon in orkestrrov - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenik napoved - 15.10 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25 Pojo otroški in mladinski zbori - 15.45-16.00 Zabavne melodije

22.15-23.00 Glasba J. S. Bacha in G. F. Händla.

OGLASNI OGLASI

MLAD ZAKONSKI PAR brez otrok, mož umetnik svobodnega poklica, išče prazno ali opremljeno sobo v centru ali v neposredni bližini Ljubljane. Plača po zahtevi! Naslov v oglasnem odd. Vprašati popoldne ob 16 ure dalje.

MANJSO VSOTO DENARJA sem našel na Dolenjski cesti. Lastnik ga dobi Rudnik 81., pritišče.

PREKLIČUJEM PRIPOMBE glede spremembe napisa podjetja og. honorarnega dela računovodje Elektrarne Medvode med službenim časom, ki so bile z mojim posredovanjem objavljene (netočno) v 36. številki Pavilne ter so neresnične. F. Duhovnik, Medvode 18.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO «UNION»

Slovenski film

Ne čakaj na mai

Tednik »Zivljenje ni greh«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vl. Metka Gabrijelečič in Frane Trefalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14. dalje. Za matinejo pa od 9 dalje.

KINO «VIC»

Premiera ameriškega barvnega filma

»Čaj za dva«

Tednik »F. N. štev. 35«. Predstave ob 16, 18 in 20. V glavni vlogi Doris Day. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje.

KINO «KOMUNA»

premiera ital. filma »Skoda, da si takšna«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. ur. v gl. vl. Sofia Loren in Vittorio De Sica.

KINO «SLOGA»

ameriški film »Proti vsem pričam«. Tednik. Po vsem svetu. Predstave ob 15, 17 in 21. ur. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9.30-11 in od 14. ure dalje.

KINO «SOCA»

zaradi gradbenih del zaprt!

LETNI KINO «BEZIGRAD»

ameriški barvni cinemascope film »Med nebom in zemljo«. Predstava ob 20. ur. Prodaja vstopnic ure pred pričetkom predstave.

MLADINSKI KINO LM, Kotnikova 8,

predvaja »Revijo risank«. Predstavi vsak dan ob 10 in 15.

KINO «TRIGLAV»

Jugoslovanski film

»NE OBRAČAJ SE SINKO«

Tednik. V glavni vlogi Bert Sotlar, Zlatko Lukman in Ljilja Andras. Predstave ob 16, 18 in 20 ur. Prodaja vstopnic od 15. dalje.

CISTUČKA V MIŠI S STALNO IZPORABO

ISOL

CISTULO ZA KOVINE IN STERKO

KONCERTI

KONCERTNA DIREKCIJA SLOVENIJE bo sprejemala abonente za solistične in komorne koncerte, vključene v BELI in MODRI ABONMA

Oba abonmaja vsebujejeta po 8 koncertov. Vpisovanje bo od 15. do 18. septembra za interesente, ki se bodo abonirali na oba abonmaja, od 19. do 21. septembra pa za one, ki vzamejo en abonma. Preostali sedeži bodo od 22. septembra dalje na razpolago po znižani ceni študentom, ki se izkažejo z veljavno študentsko legitimacijo (indeks, študentska knjižica). Vpisovanje bo od 18. do 19. ure. Rezervaciji ni. Podrobni spored in cene (iste kot lani) je brezplačno na razpolago v Koncertni direkciji (vokal Filharmonije) in v Knjižarni muzikalij (DZS, Trg revolucije).

GLEDALISKA

DRAMA LJUBLJANA

Sobota, 14. septembra ob 20: Mollret: Sola za moše. Izstijena ženitev. Izven in za podeželje.

Obveščamo občinstvo, da je predstava Axelrodove komedije »Sedem let »skomin« prestavljena na soboto, 21. septembra, a v soboto, 14. septembra bosta uprizorjeni Mollretovi komediji »Sola za moše« in »Izstijena ženitev«. Ta predstava je doživela v Ljubljani kot tudi na gostovanjih v tujini in po državi izredno navdušen sprejem. Predstava v soboto, 14. septembra je ena zadnjih ponovitev tega dela v Ljubljani, zato nanjo posebej opozarjamo vse, ki si je še niso ogledali. Vstopnice so v prodaji od četrtka, 12. septembra dalje.

MESTNO GLEDALISCE LJUBLJANA

Gledališka pasaja

Vpisovanje abonmaja za sezono 1957/58 se vrši dnevno med 10 in 12 uro ter 16 in 18 uro. Za doseganje abonente so sedeži na razpolago še danes, od jutri dalje pa bodo vsi preostali sedeži na razpolago ostalim interesentom.

Dolga in huda bolezen je iztrgala iz naših vrst tovarišico

PAVLO MONDA

Od zveste in požrtvovalne tovarišice se bomo poslovili ter jo spremili na njeni zadnji poti v sredo, dne 11. septembra 1957 ob 16.30 izpred križišča na Hujah.

Kranj, 10. septembra 1957.

Občinski odbor SZDL in ZB ter žene mesta Kranja

Raznašalke ali raznašalce

za raznašanje časopisa v jutranjih in popoldanskih urah za območja Center, Bežigrad in Šiško sprejmeta takoj opravi »LJUDSKA PRAVICA« in »LJUBLJANSKEGA DNEVNIKA«. Ljubljana, Trubarjeva 24 - Zastujek dober.

KOMUNALNA BANKA CELJE

razpisuje delovno mesto za

stenodaktilografa-fko

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po Uredbi o plačah uslužbencev komunalnih bank in hranilnic ter dopolnilna plača po pravilniku o dopolnilnih plačah uslužbencev komunalnih bank.

C 228

»AGROTEHNIKA«

TUDI LETOS NA VINSKEM SEJMU

Kakor na vseh dosedanjih vinskih sejnih vzbuja tudi letos pozornost razstavnih prostor »Agrotehnik« - zadružnega podjetja za oskrbovanje kmetijske proizvodnje. Razstavnih prostor tega podjetja ne prikazuje, kakor bi pričakovali, raznih vrst dobre kapljice, pač pa si lahko ogledamo najrazličnejše stroje in pripomočke za predelavo grozdja in - vina.

Vino je končni proizvod ene izmed kmetijskih proizvodnih panog - vinogradništva. Zato morajo vinogradniki opraviti mnogo dela in opravil, predno lahko govorimo o grozdju, prav tako pa tudi kletarji, predno dobe vino. Tako lahko smatramo, da ocenjujemo na vinskem sejmu predvsem uspešnost in pravilnost vinogradnikovega in kletarjevega dela.

Ne moremo z uspehom opravljati vinogradniškega in kletarskega dela, ne da bi največje breme prenesli na kmetijske in kletarske stroje. Zlasti še sedaj, ko moramo težiti k nadaljnemu znižanju proizvodnih stroškov in preti na modernejšo proizvodnjo vina. V kletarstvu je mogoče doseči ta cilj hitreje, zato so v tej panogi doseženi Franciška, oskrbovanka, stara 86 let, Jesenice, Staneta Bokala 4; Robič Franc, otrok, star 8 let, Jesenice, Gradnikova 9; Bratušek Breda, novorojenček, stara 3 dni, Jesenice, Brat. in enot. 12; Ambrožič Jakob, tov. delavec, star 54 let, Dovje 14.

časneje, saj se v zastarelih vinogradnih prav s težavo uvaja modernejša obdelava in nega vinske trte. Da bi pospešili obnavljanje vinogradniške proizvodnje, se vse več in več sredstev vlaga v nakup delovnih kmetijskih strojev, traktorjev, v nove nasade itd. Prav tako pa se tudi iz dneva v dan veča zanimanje za umetna gnojila in njih uporaba, da o kemičnih sredstvih za zatiranje škodljivcev in rastlinskih bolezni sploh ne govorimo.

Pri vseh omenjenih delih sploh ne moremo pozabiti orodja, strojev, kemičnih sredstev za škropljenje in prašenje, raznih naprav itd. Oskrba vinogradniške proizvodnje in hkrati kletarstva z vsemi temi sredstvi je torej zelo pomembna dejavnost, ki jo opravlja »Agrotehnik«, kot zadružno trgovsko podjetje. Zato nam mora biti popolnoma razumljivo, zakaj razstavlja na vinskem sejmu tudi podjetje, ki nima z vinom prav nobenega opravka.

Na razstavnem prostoru »Agrotehnik« lahko vidimo med drugim najmodernejšo kletarske stroje, reaktivni zamegljevalce domače proizvodnje, ki se je lep uspeh. V vinogradništvu pa se modernizacija razvija po-

zelo učinkovit stroj, dalje lahko vidimo uvoženi motorni molekulator, ki se pri nas šele uvaja, razne vrste škropilnic, manjše stikalnice in drugo. Na odprtem razstavnem prostoru pa si lahko ogledamo večje stroje: veliko hidravlično stikalnico na dva koša, traktor gosničar FIAT 25 KS z raznimi priključnimi delovnimi stroji, prvikat razstavljeni traktor gosničar Vender 50 KS, za težja dela vl. obnovi vinogradov z rigolnim plugom in druge stroje, ki jih uporabljajo v vinogradništvu.

Na razstavi si lahko ogledamo le del strojev, ki jih ima na razpolago »Agrotehnik«, zato pa lahko predstavniki podjetja, ki so na razstavi, nudijo vsa potrebna strokovna in trgovska pojasnila o vsem blagu, tako o tistem, ki je na razstavi, kakor tudi o tistem, ki ga zaradi premajhnega prostora niso uspeli razstaviti.

Zato se naj vsi, ki imajo opravka z vinogradništvom in kletarstvom zaustavijo na razstavnem prostoru »Agrotehnik« - export-import, Ljubljana in zvedeli bodo marsikaj zanimivega, njihov ogled in obisk III. vinskega sejma pa bo tako popoln.

PREMALO in PREVEČ VODE

Ker ponekod primanjkuje sladke vode, priporočajo strokovnjaki OZN mednarodno sodelovanje na najširši osnovi

- Strokovnjaki Združenih narodov so ugotovili, da postaja sladka voda glede na naraščajočo potrošnjo tako v kmetijstvu kakor v industriji tudi čedalje redkejši »potrošni predmet« in da zato raste tudi njena vrednost. Če se ne bodo posamezne vlade sporazumele — napovedujejo strokovnjaki — lahko pride že v bližnji bodočnosti do sporov zaradi omejenih virov sladke vode, ker tečejo večje reke skozi več držav.

Med manj znanimi dolžnostmi generalnega sekretarja Združenih narodov Daga Hammarskjölda je tudi zbiranje podatkov o rezervah, virih in izkoriščanju sladke vode po svetu, o tem pa sekretar poroča ustreznemu odboru OZN.

Prvič po vojni je organiziral bavarski Rdeči križ v Kehlheimu ob Donavi zdravstveni dan. Posamezne skupine so pokazale reševalno delo in sredstva, ki jih uporabljajo v ta namen. Na sliki: padalska zakonca Thea in Gerd Richter sta nazorno prikazala reševanje s helikopterjem

Huda suša, ki je letošnje poletje prizadela nekatere evropske in ameriške pokrajine, je še posebej opozorila na pomanjkanje sladke vode po svetu; s tem vprašanjem so se vsaj teoretično ukvarjali strokovnjaki posameznih agencij Združenih narodov že znatno prej. Ze pred poldrugim letom so predložili načrt za širše izobraževanje ustreznih strokovnjakov in sklicanje mednarodne konference, ki bi proučila možnosti in posredovala izkušnje na tem področju.

Doslej še niso sprejeli priporočil teh strokovnjakov, posamezne agencije OZN pa si prizadevajo za rešitev problema, ki ogroža družbeno in gospodarsko blaginjo velikega dela sodobnega človeštva. V okviru mednarodnega geofizikalnega leta bo skušala Svetovna meteorološka organizacija razvozlati skrivnosti ledenikov in pa polarnega ledu na obeh »zemeljskih kapah«, se pravi na severnem in južnem tečaju.

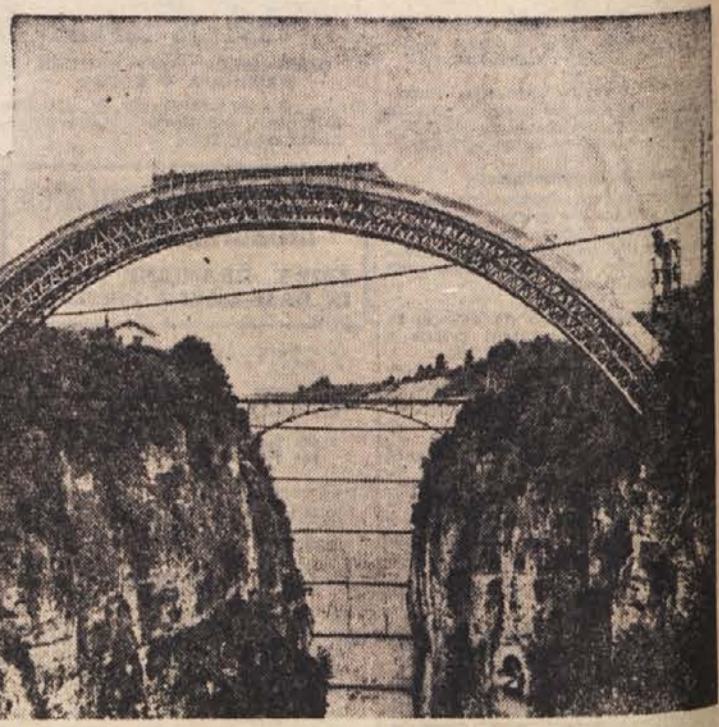
Znanstveniki si obetajo, da bodo zbrali podatke, po katerih bodo dobili jasnejšo predstavo o vplivu ledenikov na spremembe vremena in podnebja na zemeljski površini. Hkrati bodo skušali ugotoviti mehanične lastnosti ledenih kristalov, od katerih je odvisno proženje plazov. Vremenoslovci Združenih narodov bodo skušali organizirati napovedovanje vremena po vsem svetu. V ta namen bodo pripravili za tisk mednarodni atlas oblakov, ilustrirano študijo, kakršne doslej še ni bilo v svetovnem merilu. Na 224 slikah bodo vse oblike in tipi oblakov. Ta atlas bodo pripravili

vili še posebno natančno zato, ker ljudje premalo poznajo oblake in tudi zato napačno napovedujejo vreme.

Strokovnjaki Združenih narodov tudi že proučujejo tako imenovani umetni dež. Določene uspehe so dosegli z »bombardiranjem« oblakov s suhim ledom, s srebrnim jodidom in z vodnimi kapljicami. Znanstveniki pravijo, da bo treba raziskati še vrsto fizikalnih pojavov, preden se bodo poskusili z umetnim dežjem zares obnesli.

Medtem ko je na mnogih področjih po svetu huda suša, živi petina človeštva v dolinah ob velikih azijskih rekah v nenehni strahu pred katastrofalnimi poplavamami. Ta nevarnost je še posebej narasla v našem stoletju, ker so nekateri azijski veletoki začeli naglo spreminjati strugo. Rumena reka na Kitajskem je spremenila strugo že za 800, indijska reka Kusi pa za 100 km. Pred tremi leti je bilo na Kitajskem poplavljenih nad deset milijonov hektarov obdelane zemlje, deset milijonov ljudi pa se je moralo odseliti. Strokovnjaki so izračunali, da uničijo poplave na Kitajskem vsako leto povprečno po dva milijona ton ravnih žit. V Indiji umre vsak dan do 4000 ljudi zaradi bolezni, ki jih prenaša voda, zbolijo pa jih okoli 50 milijonov letno.

Most v St. Giustini velja za biser med novimi italijanskimi mostnimi konstrukcijami. Visok je kakih 160 m, dolg 78 m, oporniki pa so široki po štiri metre. Zelezo-betonski most sestavlja dva elegantna, različno široka loka. Graditev je nalagala dokaj tehničnih problemov, ker se most vzpenja čez skalnato sotesko. Posnetek kaže lok, ki bodo nanj položili cestišče

Miloška Venera - predica?

Kaj je »delala« Miloška Venera, dokler je še imela roke? Se pravi, kaj je delal model, po katerem je kipar izklesal pred davnimi stoletji to slovito umetnino popolne ženske lepote? S tem vprašanjem se ukvarjajo umetnostni zgodovinarji že lep čas, nepravno pa je spet stopilo v ospredje zaradi trditve ameriškega profesorja Soora, ki pravi, da je kip proučeval cel dve leti

in dokončno ugotovil, da je Miloška Venera predla.

To sklepa omenjeni profesor po položaju desnega ramena, ki je nagnjeno nekoliko naprej, kar se popolnoma sklada z držo predic volne na starih grških vazah in drugih ohranjenih spomenikih. Tudi izraz tih vedrine na Venerinem obrazu je po Soorovem mnenju značilen za stare grške predice.

Večina francoskih arheologov

pa ni Soorovega mnenja. Po njihovem še vedno velja trditev, ki jo je postavil Lenôtre v svoji knjigi »Od Belcebuba do Ludvika XVII.«. V njej je rečenico: »Miloška Venera je držala v levico naborke svoje tunike, v desnici pa na prsih jabolko.«

To natančno razlago pojasnjuje s tem, da so prav francoski mornarji videli kip Miloške Venera leta 1820, ko je še imel roke. Francoski mornarji so povedali, da je Venera izgubila roke med njihovim spopadom s turškimi vojaki na otoku Milosu. Potem so francoski mornarji prepeljali kip v Francijo.

Štirje poskusni sateliti

Ameriški znanstveniki bodo letos poskusno izstrelili štiri umetne satelite, da bodo preizkusili reakcije med poletom, preden se bodo odločili za uradno izstrelitev umetnega zemeljskega spremljevalca. Neki strokovnjak je pred kratkim izjavil, da bodo v nortranjosti poskusnih satelitov mninaturalni oddajniki, ki bodo dajali podatke o gibanju satelita in o razmerah v ionosferi.

Že druga slika

V znanem muzeju Castel Vecchio v Veroni je izginila že druga dragocena slika neznanega nemškega slikarja iz 17. stoletja. Pred štirinajstimi dnevi je nekdo ukradel sliko iz sienske šole, izdelano v štirinajstem stoletju. Tat je sretno prerezal platno in potegnil sliko iz okvira.

Poper namesto denarja

V davnih časih so prebivalci mnogih dežel uporabljali poper kot plačilno sredstvo. V Angliji so pri sklepanju najemniških pogodb po navadi določili, koliko mora najemnik plačati s poperovimi zrni. V ameriški državi Louisiana imajo še vedno poslopje, katerega najemniki plačujejo s poprom. V srednjem veku je bil poper v mnogih deželah splošno priznano plačilno sredstvo.

Mali vseved

Zaradi sinove izobrazbe se je oče vrnil v Anglijo

Anglež Peter Neet, ki se je pred dvema letoma izselil z družino v Avstralijo, se je nedavno vrnil v staro domovino — peljal se je torej še enkrat okoli 18.000 kilometrov daleč — samo zato, da bi njegovemu šestletnemu sinku ne bilo treba hoditi šest let v isti razved.

Cprav je malemu Johnu šele šest let, je po ugotovitvah vzgojiteljev povsem dozorel za srednje šolo. Ko je mali prišel v prvi razred osnovne šole, je učitelj brž spoznal, da nima prava nobenega smisla, da bi otrok ostal v elementarnem razredu, ker je znal že prav vse, kar se otrok nauči v prvem letu šole. Dečka so takoj premestili v tretji razred, kjer pa se je ponovilo isto: Johnny je že vnaprej znal novo snov. Preselil se je v peti in po dveh tednih v sedmi razred, kjer so sedeli dvanaestletni otroci.

Tudi v sedmem razredu se je ponovila ista zgodba, vendar to

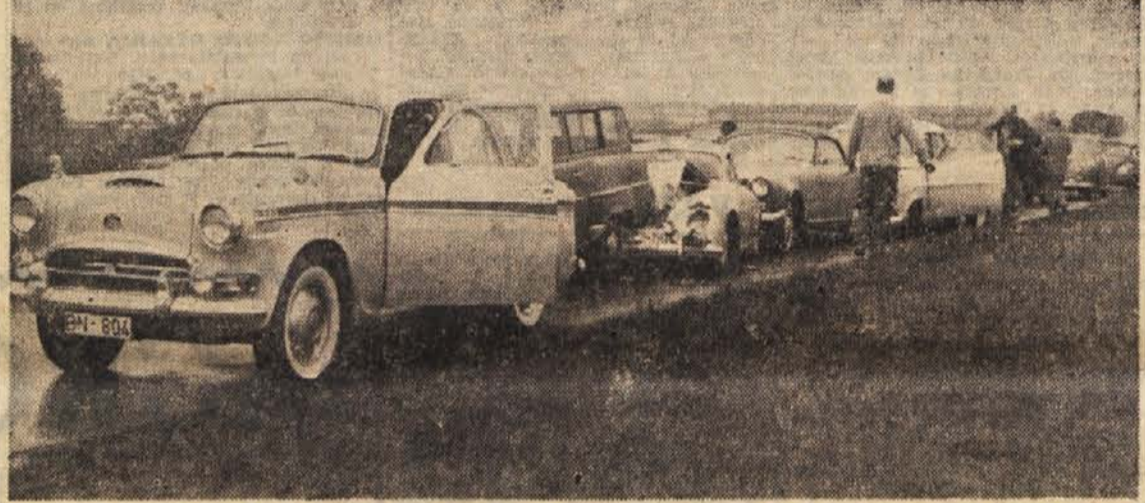
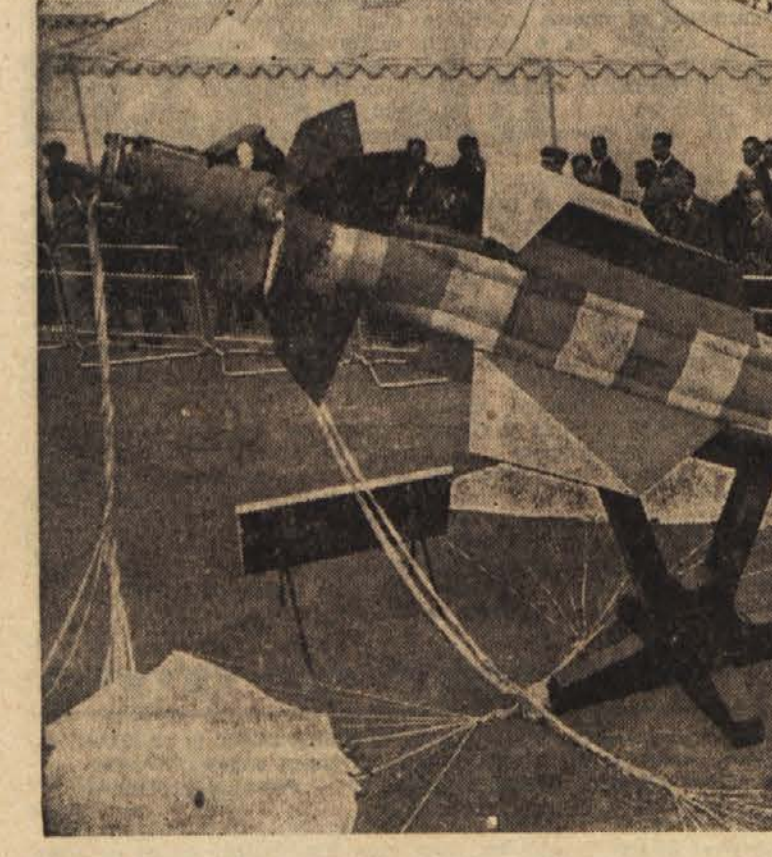
pot vzgojitelji niso mogli storiti ničesar več, ker mora biti po avstralskem zakonu vsak otrok, ki hoče obiskovati srednjo šolo, star vsaj dvanajst let. Če bi se hotel Johnny dalje izobraževati, bi sedel v sedmem razredu osnovne šole celih šest let, preden bi bil dovolj star za srednjo šolo, ali pa bi moral ostati ves ta čas doma.

Zato se je njegov oče, ki je po poklicu električar, odločil za vrnitev v Veliko Britanijo, ker upa, da bodo tamkajšnje šolske oblasti pokazale več razumevanja za njegovega nadarjenega sina, ki si zapomni vse, kar enkrat razločno sliši.

Preventivni ukrep

Vlomilci so vdrl v skladišče tiskarne v Melbournu in odnesli 10.000 brošur z naslovom »Kako se ubranim vlomilcev«.

Na letalski razstavi v Farnboroughu so Angleži pokazali tudi svoj najnovejši usmerjevalni izstrelak »Viharnik«, ki se v primeru, da ne doseže cilja, s padalom vrne na zemljo

Casopisni poročevalci so hiteli z avtomobilom z neke športne priveditve, da bi bralcem čimprej posredovali poročila in slike, na avtomobilski cesti pa se jim je pripetila »serijska« prometna nesreča. Prvi avto je moral zaradi okvare naglo zavreti, drugi za njim je še o pravem času ustavil, tretji pa ni več utegnil in tako so butnili vanj zapovrstjo še trije drugi. Posnetek kaže vrsto novinarskih avtomobilov; tretji je skoraj povsem zmečkan. Na srečo ni bilo človeških žrtev

PA ATOMSKKE LADJE?

- Inštituti vseh velikih ladjedelnic po svetu se ukvarjajo z načrti za nove ladje, ki bi jim namesto dose- danjih parnih strojev ali Dieslovih motorjev dajali pogonsko silo atomski reaktorji. Ponekod so poskusili že znatno napredovali. Raz- zen ameriških podmornic »Nautilus« in »Scawolf«, ki že nekaj časa ploveja, gra- dijo tudi v SZ veliko ledo- lomilko »Lenin« kot prvo površinsko ladjo na atom- ski pogon.

Angleži pripravljajo cisternsko ladjo, ki jo bo gnal atomski reaktor. Američani so pred dnevi napovedali, da bodo splovili prvo

trgovsko ladjo na atomski pogon leta 1960. To bo 21.000-tonska potniško-tovorna ladja, ki jo bodo začeli graditi prihodnje pomlad. Ta ladja bo imela reaktor na vodo, ki bo s parnimi turbinami gnal ladjo z močjo 22.000 KM in ji omogočal hitrost kakih 20 milj na uro. Reaktor bo v posebnem jeklenem oklepu, ki bo preprečeval radiacijo, vse pa bo urejeno tako, da ne bo nobene nevarnosti niti v primeru, če bi ladja trčila s katero drugo.

Američani napovedujejo, da bo imela ta njihova ladja »trojno življenje«. Najprej bo poskusno vozila in vmes proučevala ameriške vode, potem se bo odpravila na potovanje okoli sveta, nazadnje pa jo bodo vključili v redni potniški in tovarni promet. Na njenem krovu bo prostora za 60 potnikov in za 9000 ton tovara. — Poskuse v zvezi z graditvijo ladij na atomski pogon delajo tudi na Norveškem, v Franciji in na Japonskem.

Cprav lahko pričakujemo, da bo že v kratkem zaplula prva površinska ladja na atomski pogon, je vendar v izdelavi ladijskih atomskih reaktorjev še mnogo nerešenih problemov. Poglavitna težava je, kako prilagoditi omejenemu ladijskemu prostoru sistem reaktorjev, ki so konstruirani za kopensko uporabo. Znani Salderjev reaktor je mogoče uporabiti le na ladjah, ki so večje od 50.000 ton. Poskusi, da bi vskladili ta tip reaktorja z majhnim ladijskim prostorom, niso dali zadovoljivih rezultatov.

Prav tako za sedaj pri površinskih ladjah še ni mogoče uporabiti reaktorja, ki so ga vgradili v podmornico Nautilus. Cprav bi ta reaktor glede na tehnične značilnosti najbolje ustrezal, ne pride v poštev za pogon trgovskih ladij, ker uporablja uran visoke kvalitete. — Po vsem videzu sta tu le dve možnosti, in sicer izkoriščanje vode kot moderatorja ali pa uporaba plina v moderatorju in v hladilnih napravah.

Pomorščaki pa vendarle vidijo, da bodo prvi, v površinske ladje vgrajeni reaktorji takšni, kot so oni, ki jih uporabljajo na kopnem, in da bodo šele kasneje začeli razmišljati o posebnem ladijskem reaktorju. Torej se tudi to pot ponavljajo iste razvojne stopnje, ki so se zvrstile pri prvem parnem stroju in pri njegovi preureditvi za pogon ladij.

Za dobro valjo

Opica zaradi tropske stanovanjske stiske: »Nesramnost! Kako si upate požreti polovico moje sobe za goste?«

OBLJUBIL JE MILIJON

Polarni raziskovalec Scott je poprosil Lloyda Georgea, naj pomaga oskrbovati njegovo polarno odpravo. Minister se je izgovarjal in je Scotta napotil k bogatemu veleposesniku. Scott pa se je kmalu vrnil k Georgeu.

»Ali je kaj dal?« je vprašal minister.

»Da,« je odgovoril Scott, »dal mi bo tisoč funtov, svoj prispevek pa bo zvišal na 50.000 pod pogojem, da vzamem tudi vas s seboj.«

»Glej no, glej!« se je čudil minister.

»To pa še ni vse,« je mirno nadaljeval Scott. »Obljubil mi je milijon funtov za naslednjo odpravo, če vas pustim na tečajju.«

»DA, PODOBNO...«

Beniamino Gigli se je vrnil iz ZDA v Firenzo, kjer je srečal starega prijatelja, ki je tudi nekdo prepeval v New Yorku.

»O, to so bili časi!« se je spominjal stari umetnik. »Tokrat so mi izpregli konje od kočije pred Opero Metropolitan in jih ukradli. Ali je v New Yorku še vedno tako?«

»Da, podobno,« mu je odgovoril Gigli. »Meni so pred Opero ukradli avto.«

Pingvinska nevesta: »Da, da, očka mi ga je v oporoki zapisal za doto!«